

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnine vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četr leta 150 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hoče sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 24 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petivrstica 24 vin, izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Položaj.

Marsikdo je imel veliko upanja, da bo kmalu mir. Toda to upanje postaja vedno manjše. Četverosporazum, ki stoji popolnoma pod uplivom Anglije, se ne more nič vedeti o miru, ampak želi, da se strašna vojna nadaljuje.

Na bojiščih stojimo mi in zavezniki izborna. Rumunija je v naših rokah, izvzemši majhen kos ob Moldavi. Četverosporazum stavi svoje upanje zopet na spomlad.

V notranjepolitičnem življenju Avstrije se vsi narodi pripravljajo na otvoritev državnega zbora, v katerem bodo njih zastopniki lahko svobodno povedali, česar si narodi želijo.

Protí miru.

Četverosporazumov odgovor, ki ga je dal našo mirovno ponudbo, je znan. Glasi se odklonilno. Sedaj je odgovoril četverosporazum s poslanico z dne 10. jan. tudi predsedniku severoameriških Zveznih držav, Wilsonu, ki je, kakor tudi znano, povabil vse vojskujoče države, da si naj naznanijo pogoje, pod katerimi bi bile voljne skleniti mir. Četverosporazum sedaj Wilsonu naznanja svoje pogoje ali svoje vojne cilje: Mi in zavezniki bi mu morali povrniti in popraviti vso napravljeno škodo. Toda to bodo nam milostno še le pozneje natančno naznanili. Za sedaj zahtevajo: Vrniti moramo: Alzaško-Lotrinsko, Belgijo, Srbijo, Črnogoro in jim takoj plačati primerno odškodnino; nadalje moramo izprazniti zasedeno ozemlje v Franciji, Rusiji in Rumuniji ter tudi povrniti napravljeno škodo. Nadalje se morajo meje med državami tako urediti, da bo dana varnost pred neopravičenimi napadi. To se pravi, da nas hočejo — zmanjšati, kakor se jim bo zljubilo. Nadalje zahtevajo, da se od tujega gospodstva osvobodijo Italijani, Jugoslovani, Rumuni, Čehi in Slovaki. Kako si to mislijo, tega ne povedo, toda menda tako, da bi prišli izpod tujega, t. j. izpod avstrijskega gospodstva pod njihovo, četverosporazumovo gospodstvo. Kako

dobro se narodom godi pod njihovim gospodstvom, to vidimo, kako ravnaajo z Irci, kako z Grki, a vidimo tudi, kako so svoje zaveznike Srbe, Črnogorce in Rumune brez vsake pomoči se pustili bojevati ter jih pošiljali v gotovo smrt. Sicer pa odločno odklanjamo četverosporazumove ponudbe, nikdar jim nismo izročili svojih zadev, za to tudi nimajo pravice govoriti in odločevati o naši usodi. Nadalje zahtevajo, da se turško cesarstvo iz Evrope umakne in da se osvobodijo ljudstva, ki so pod Turčijo. Poljaki se morajo združiti v enotno Poljsko pod rusko nadvlado.

V kratkih besedah se to pravi, da se mora ostriči Nemčija, razkosati Avstrija, zmanjšati Bolgarija ter uničiti Turčija. In to naj bo resna volja za mir?! To je nova vojna napoved, to je novo, grdo izzivanje na vojsko!

Obenem s četverosporazumovim odgovorom na Wilsona se je tudi Belgija pritožila pri njem proti Nemčiji, ki je vpadla v Belgijo ter jo drži sedaj zasedeno.

A tudi Grčija se je istočasno oglašila pri Wilsonu ter mu našela vse grehe četverosporazuma nasproti njej.

Sedaj je vse odvisno od tega, ali bo na te različne poslanice Wilson molčal ali odgovoril z novo poslanico. Ako odgovori z novo poslanico, se bo mirovna stvar pletla naprej, ako ne, bo za nekoliko časa mirovala. Vsega je kriv izzivalni odgovor četverosporazumov, ki zahteva naravnost našo smrt.

Na bojiščih.

Na vseh bojiščih je razmeroma mir, le na rumunskem bojišču še je do zadnjega dne bila borba. Ruse in Rumune smo potisnili čez Seret in si sedaj tam stojimo nasproti. Ali jih bomo dalje potiskali, tega seveda ne vemo, toda že prihodnje dni bomo videli, kake načrte ima armadno vodstvo za rumunsko bojišče.

Pri četverosporazumovem posvetovanju v Rimu se je baje govorilo pred vsem o solunski in italijanski fronti. Soglasno pravijo poročila, da bo na laški fronti baje ves četverosporazum spomladi pritisnil proti nam. O solunski fronti pa so različna poročila, nekatera pravijo, da se bo solunsko bojišče popolno-

ma ali vsaj deloma opustilo, druga pa, da se bodo četverosporazumove čete pri Solanu pomnožile, posebno z italijanskimi, ter skušale zopet prodirati. Najhujši sovražnik četverosporazumovih čet na Balkanu je baje podnebje. Bolezen in umrljivost razsaja v četverosporazumovih četah.

V Avstriji.

Ministrski predsednik Klam-Martinic se je začel pogovarjati s strankami o zopetnem delovanju državnega zbora. Govoril je dosedaj z nemškonacionalno stranko, ki je edina vladna, ker ima dr. Urbana v ministrstvu, in z združenimi Čehi, ki so sedaj najmočnejša stranka v državnem zboru. V kakem smislu so se vršili pogovori, še ni prišlo na dan. A to je gotovo: ako se nemškim strankam ne izpolnijo njih pretrane in narodni spravi nevarne zahteve, potem nemškim strankam ne bo mnogo ležeče na državnem zboru; ako pa se jim izpolnijo, potem itak državni zbor v sedanji obliki in sestavi ne pride več skupaj, kajti ena izmed prvih točk v nemških zahtevah je odcepitev Galicije in izločitev galiških poslancev iz našega državnega zbora. Nam se torej zdi, da stojimo zaradi zopetne otvoritve državnega zbora še pred velikimi težkočami, ki bodo tako dolgo trajale, da se tudi nemške stranke odločijo za program, ki bo vsem narodom v Avstriji pravičen. Potem bodo tudi vsi narodi veselo tekmovali med seboj za skupen blagor, za skupne koristi. Največja moč Avstrije obstoji v tem, da so vsi njeni narodi enakopravni in zadovoljni. Za to naj nobena stranka ne dela ovir, da pridemo enkrat v notranjosti do medsebojnega sporazumljenja in miru.

Deželna naklada na vino.

Večina Stajerskega deželnega odbora je proti glasu slovenskega in krščanskosocialnega odbornika sklenila deželno naklado na vino, vinski mošt in na vinsko drozgo in sicer na vino v višini 9.50 K za 1 hektoliter in na vinski mošt in vinsko drozgo v višini 7.14 K za hektoliter. O tem smo že poročali. Po zvali smo na to vinogradnike, da skupno s svojimi poslanci ugovarjajo proti novemu davku. To se je zgodilo, slovenski vinogradniki in slovenski poslanci Kmetске Zveze so na Dunaju in v Gradcu vlagali dobro utemeljene ugovore. Toda v svojem boju so bili osamljeni: ko se je v Gradcu vršilo posvetovan-

LISTEK.

Vojni spomini.

(Napisal Januš Frolea.)

(Dakje.)

Tako-le ob dveh ponoči je bilo, ko sem vzdruhten si omencal oči in napel ušesa. Sam Bog naju se usmili! Dovolj razločno sem čul prasketanje pušk in hrupne klice:

„Stoj! Streljaj!“

Kot bi me polil z mrzlo vodo, me je nekaj preletelo po celem telesu. Zobje so mi zašklepetali in duša mi je govorila: Ponoči so nas napadli!

Francela sem drezal in suval, a jo je tako na trdo drofal, da ga ni bilo mogoče hipoma vzdramiti. Premetaval sem tovariša po ležišču s prijateljsko šepetajočimi opomini, a zaman.

Kar zaškripljejo vrata na kolarnici. Spustil sem kladastega Francela in z desnico sem se oklen sablje. Med odprtimi vrati se je pojavila molče neka visoka možka postava.

Srce mi je v grozni negotovosti nabijalo in se niti dehniti nisem upal.

Mož med vrati se je ozrl na desno in na levo. Desnico je dvignil. Posvetilo se je, počilo — in kroglje je glasno škrebetnila med razmetane vozove in pljuge.

Francela je strel iz samokresa vzdramil. Boleče je zastokal in hotel planiti kvišku.

Z levico sem ga prijel trdo za vrat in ga potisnil siloma na ležišče. Posvetilo in počilo je v drugič; svinec je švignil malo nad najinima glavama. Drugemu strelu je sledil tretji, četrti, peti in šesti. Samokres je bil prazen, krogle so tičale med ropotijo v kolarnici. Vrata so zaškripala in velika, razbojniška postava je izginila v temi na dvorišču.

Ali sem se sedaj na dolgo zategnjeno oddahnil po prestani smrtni nevarnosti! Nekaj minut je zatoni v prisluhu in nestrpnem čakanju, predno sva se upala iz kolarnice na dvorišče.

Na dvoru je bil čuti glasen hrup, lomastenje in kletvice so letele v vseh jezikih v temo. Vojaki so že mrevarili po tleh razbojniško pošast, ki je imela namen, naju na smrt poškrbati s svincem. Prasket pušk je po vasi tudi potihnil: objela je naš tabor grobna tišina.

Cela nočna zadeva strahu in nemira se je pojasnila zjutraj na prav jednostaven način. Naša ulanska patrolja je ponoči prijezdila v vas. Ni pa takoj na prvi klic straže postala, in ta je ustrelila. In jednemu strelu so sledili drugi na vseh koncih vasi, a brez vsakega cilja, zgolj iz strahu in razburjenosti. Saj stražam ni bilo zameriti, da jih je prevladala nekaka plahost in zbežanost pri prvih streljih v noči, neznano odkod!

To pokanje nervoznosti je bilo povod, da je hotel dolgostegni Rusin naju s Francelom potipati na smrt. Pozneje dognano, bil je ta človek vohun v sovražnikovi službi. Koj prvi strel so ga uverili: Rusi, rešitelji in osvoboditelji, so tu! Hotel je tudi on pokazati krvave žrtve v dokaz, da ni izdajica samo po mišljenju, ampak tudi v dejanju. Mož je bil po-

vrh še prepričan, da je streljal na obersta, a se je prav na debelo zmotil. Za strel res ni imel ravne roke. Poškodoval je s krogli le svoje pluge in brane, vendar je te rane v lastnem lesu plačal s — smrtjo!

Zgodaj zjutraj smo odkorakali naprej z dokaj poostrenimi varnostnimi naredbami. Koj za vasjo je bilo razločno čuti gromenje in bučanje topov. Vsak je lovil na uho to bobneče gromečo godbo z nekako nestrpno radovednostjo, hoteč jo slišati od bliže in razločneje. Slednji korak v smeri sovražne strani je nam pričal, da se že bije oni prvi boj, v katerega bomo posegli tudi mi.

Okoli desete ure predpoldne smo postali, kriti od prav neznatne skupine gričkov, ki so se nekako plazili po ravnini. Tukaj nam ni bobnel na ušesa le grom topov, ampak tudi prasket tisočeri pušk in pa rezko, počasno in hitrejše, grozno drdranje strojnic. Moštvo je posedlo v negotovem čakanju po tleh, častniki smo se splazili prav na vrh onih gričkov, da bi ne slišali samo trombo boja, ampak jih tudi videli. Takoj pod grički se je vila železniška proga.

Voľo doneče je počilo za nasprotnim hribom. Zvižgnilo je piskajoče rezko po zraku in nad progo so se pokazali naenkrat med bliskom in pokom beli oblaki.

„To so šrapneli“, me dregne Francel. „Ono tam pa, kjer se med pokom in potresom vali zemlja v gosto-visokih oblakih na kvišku, so granate.“

To je bil moj prvi nazorni nauk o artilerijskih ptičih, ki gnezdiyo v jeklenih cevih, letajo preko hribov in dolin, a gorje, kamor se vsedejo. Očito priznana, meni so dopadli ti vedno gostejši, beli oblač-

je zaradi novega vinskega davka, se je voditelj kršćanskih socialcev Hagenhofer omejil samo na kratko izjavo, da je proti nakladi, voditelj štajerčijanske stranke, ki ima tudi med vinogradniki pristaje, Ornič, ni prišel k seji. Kljub temu slovenski vinogradniki in njih poslanci niso opustili svojega boja proti vinski nakladi. Naklade sicer niso mogli zabraniti, a dosegli so, da bo znašala doklada na vino in vinski mošt, ki se rabita doma za pijačo, samo polovico, t. j. za vino 4.75 K na hektoliter, za vinski mošt 3.57 K na hektoliter. Zakon stopi z dnem razglasitve v veljavo, bržkone dne 1. februarja.

Priglasitev vina za naklado.

Po novi postavi je vsakdo, ki bo imel dne 1. februarja 1917 več vina kakor 100 litrov, zavezan do 5. febr. v svojem jeziku (torej Slovenci slovensko) naznaniti na „deželni urad za pobiranje užitninskega davka v Gradcu“ potom posebnega priglasilnega lista, ki ga dobi brezplačno pri dacarju, koliko vina ima. Pri tej priglasitvi je treba tudi naznaniti, koliko vina misli doma porabiti in koliko prodati. Za posestnike vinogradov so posebni predpisi.

Vinogradnik, ki hoče, da se mu vino za domačo uporabo obdači le s polovico, mora še le vsaj do 1. marca 1917 naznaniti, koliko (od dne 5. februarja naznanjenega) vina bo do dne 31. decembra uporabil za dom in koliko ga namerava prodati. Kdor do tega časa, do 1. marca, ne naznani, koliko vina misli doma porabiti, izgubi pravico na polovični popust. Vinogradnik mora torej do 5. februarja priglasiti vse svoje vino, a odločiti, koliko ga porabi ali proda, se mu je letos treba še le do 1. marca.

Ako se občine javijo pri deželnem uradu za pobiranje užitninskega davka, dobe priglasilne liste brezplačno na razpolago. Občine naj storiijo občinarjem to uslugo, kajti pot do dacarja je večkrat dolga in zamudna.

Priglasiti mora svoje vino vsakdo, kdor ga ima. Le onim ni treba priglasiti vina, ki plačujejo državni užitninski davek, torej pred vsem krčmarji; v kolikor pa imajo vino za domačo porabo in ne za prodajo na drobno, isto množino vina pa je tudi treba naznaniti.

Kdor si bo po 1. febr. kupil vino, ga mora v 3 dneh po sprejemu naznaniti v Gradec za naklado, če ga kupi vsaj 56 litrov.

All bo za vse vino naklada.

Do dne 5. febr. mora vsakdo vse svoje vino naznaniti užitninskemu uradu in sicer kdor ni sam vinogradnik z dostavkom, koliko ga misli popiti in koliko prodati. Do 1. marca mora vsak vinogradnik naznaniti isto vino, ki ga misli do konca leta porabiti doma za se, za svoje domače in delavce, da dobi polovični popust. V Gradcu se bo potem naklada predpisala. Toda ne za vse vino, ampak samo za ono, ki ga namerava doma popiti. Ono vino, ki ga naznani, da je na prodajo, pa ostane naklade prosto.

Zgledi, kako se je ravhati.

Mihael Berglez je posestnik vinograda. Dne 1. febr. ima 10 polovnjakov vina v kleti. Berglez si bo torej pravočasno pri dacarju ali občini oskrbel priglasilni list ter naznanil do 5. febr. v Gradcu, da ima 10 polovnjakov vina v kleti. Ker še ni preračunal, koliko bo ga doma popil, še bo le v teku meseca februarja naznanil, kako se je odločil. Do 1. marca naznani Berglez v Gradcu, da bo 3 polovnjake rabil

dema, od teh 3 polovnjakov en štirjak letošnjega vinskega mošta, ostalo pa bo prodal. Predpisalo se bo mu torej naklada samo za 3 polovnjake in sicer za štirjak mošta po 3.57 za hl, za 2% polovnjaka pa po 4.75 K za hektoliter. Že sedaj se namreč sme vrčuniti ona množina vinskega mošta, ki se bo še le pridelala in bržkone porabila.

Janez Počivavšek nima vinograda, a je vinski trgovec ter ima dne 1. februarja vina 50 polovnjakov v kleti. Od tega misli porabiti doma 2 polovnjaka. Do 5. februarja mora naznaniti, da ima 50 polovnjakov vina. Da bo 2 popil, drugo prodal naprej. Treba bo mu plačati le za 2 polovnjaka naklade po 9.50 K na hl.

Anton Previdnik ima 3 polovnjake vina in misli vsega popiti z družino in prijatelji. Naznanil bo torej 3 polovnjake do 5. febr., toda povedal bo v priglasilnem listu, da se hoče z dacarjem pogoditi glede davka. Zakaj? Ker Previdnik ve, da se bo nekaj vina tekem leta „vsušilo“, kakor pravimo, za to ne bo spil 3 polovnjakov, ampak manj. In le to, kar se spi, si bo hotel obdačiti. Z dacarjem se bosta pogodila, koliko bi se ga znalo vsušiti. Previdnik bo tudi zahteval, da se mu kalno vino odračuni.

Kazni.

Kdor bi ne naznanil vina, ki ga ima, ali kdor bi pravilno ne naznanil, se bo kaznoval z globo 2—200 K, oziroma z zaporom 8 ur do 14 dni.

Kaj je sedaj storiti.

Sedaj si je treba dobiti priglasilni list ter potem pravočasno in pravilno naznaniti.

Ako se kdo želi kakega pojasnila, naj nam piše, da v prihodnji številki damo še vsa potrebna pojasnila. Na vsak način bomo v prihodnji številki še govorili o polovični nakladi za domačo uporabo vina od strani vinogradnikov in o nekaterih natančnejših določilih novega zakona.

Sadni mošt, pikolit in vsaka pijača, ki zares ni vino, ni obdačena.

Popisovanje in oddaja [masti in masla.]

Novo avstrijsko ministrstvo za ljudsko prehrano je izdalo naredbo, po kateri se določa popisovanje in oddaja svinjske masti (špeha, zaseke itd.) in surovega masla. Oddati se bo morala gotova količina masti in masla, ostalega dela prodaja se bo uradno uredila. Koliko surovega masla se bo moralo oddati v posameznih upravnih pokrajinah, bo urad za ljudsko prehrano z oziranjem na število krav predpisal deželnim političnim oblastim. Deželna politična oblast bo to količino porazdelila na politične okraje, politične okrajne oblasti na občine, v občini bo pa župan določil, koliko mora posameznik oddati. Kar se tiče svinjske masti, se bo je moralo oddati pri vsakem klanju, torej tudi pri zasebnem in zasilem klanju, in sicer sorazmerno s težo zaklane svinje. Kakor pri surovem maslu, se bo tudi pri masti oziralo na lastno potrebo posestnikovo. Ker se klanje svinj vrši okoli konca leta, ima ta naredba svojo veljavo tudi za že izvršene zakole.

Oddaja svinjske masti (špeha, zaseke itd.).

Dosedanja oddaja masti se bo v toliko spremeniła, da se bodo zaloge masti, špeha in zaseke popisale tako, kakor se popisujejo (rekvirirajo) zaloge

Za progo se je vlekla še jedna brežaja, na to se je pa raztegnila na daleč mokrotna ravan. Brž ko smo prihiteli na to vlažno plan, nam je začelo gosto brundati in frčati mimo ušes, kot bi nas obletavali sršeni v divjem poletu.

Moj konj Elko je bil prva žrtev jeklenega sršena. Zadrnilo je v daljavi na strojnico. Žival je bolešno jeknila in se pijano opotekla na kolena. K sreči sem hitro spustil stremena, sicer bi bil čutil polomljenih kosti konjsko težo. Rdečekrvni curek je na dolgo brlizgnil iz neznatne rane na prsih in žival se je v smrtnih stresljajih zgrudila na hrbet.

Ta prizor na krvaveče, s smrtjo se boreče živinče je osupnil vse ostale jezdece. Oberst je bliskoma skočil s sedla in zapovedal:

„Konje za fronto in peš za meno!“

Še enkrat sem se ozrl na v zadnjih vzdihljajih utripajočega Elka, ki me je tako mlo pogledal v zadnji, za me nepozabni pozdrav.

Naš cilj bila je postaja Krasne. Pred razločno vidno skupino hiš koncem planote je bil videv v dolgi vrsti drevored. Iz teh gosto nasajenih divjih kostanjev je bliskalo, pokalo, se kadilo in drdralo; ostre jeklenke so se usule na nas gosto kot toča. Nikdo ni zapovedal, pa vsi smo polegli na tla in se tu vlekli naprej po trebuhu. Sovražna artilerija nas dolgo ni zapazila, ker smo rili naprej naglo in neustrasno. Ruska pehota je streljala kot zbesnela, a vse nemerjeno, previsoko; vsi projektili so šisteli nad našimi glavami.

Gromska strela! Kako me je jezilo, ker sem buhli lazeč po trebuhu na presto oko in na daljnogled, a nisem ugledal nikjer kletega Rusa. Gadine, zarovani so bili v zemljo čez glave in se mi je zdelo, da

žita in moke. Dunajski prehranjevalni urad bo določil, koliko masti te ali druge vrste se bo smelo uporabiti na dan za eno osebo. Odvišne zaloge špeha, masti in zaseke pa se bodo morale oddati. Uradno poročilo naglašaja, da se bo moralo oddati tudi mast od svinj, ki so se zaklale zasilnim potom. Na vsak način pa se bo moralo posameznim družinam, ki pridelujejo mast, iste toliko pustiti, da bodo imele dovolj masti do zopetnega klanja svinj in sicer ne samo za se, ampak tudi za vse svoje družinske člane, in na posestvu ali pri hiši zaposlene delavce. Merilo pri popisovanju, oziroma oddaji masti bo pred vsem, koliko svinj se je zaklalo pri posameznem gospodinjstvu. Vladna odredba pravi, da se bo popisalo, oziroma moralo oddati tudi mast od svinj, ki so se zaklale v začetku te zime.

Kot glasilo kmetijskega ljudstva že sedaj opozarjamo oblasti, da se naj za osebe, ki opravljajo težka kmetijska dela, določi večja dnevna množina masti kot za mestno prebivalstvo. Pri težkih delih v vinogradih, na polju, v gozdih itd., ljudje ne morejo vzdržati pri nezabeljeni hrani.

Oddaja surovega masla.

Koliko surovega masla bo treba v posameznih okrajih oddati, bo določil osrednji (dunajski) prehranjevalni urad in se bo pri tem oziral pred vsem na število mlečnih krav. Radi tega že sedaj opozarjamo, da naj ljudje pri štetju živine natanko razločijo, katere krave se prištevajo med mlekarike, katere so določene za vprago in katere radi brejosti ne dajo nič ali pa malo mleka. Okrajna glavarstva bodo na posamezne občine razdelile, koliko mleka, oziroma surovega masla bo treba oddati. V vladni odredbi je določena točka, da si sme vsak pridelovalec prihraniti za prehrano svoje družine toliko mleka in masla, kolikor ga neobhodno potrebuje. Tudi dosedanje pošiljanje mleka zasebnim strankam se ne sme ukiniti.

Nakupovanje masti.

Za nakupovanje oddaji določene masti se bodo nastavile posebne osebe, oziroma organizacije (mlekarske in druge kmetijske zadruge). Mast in maslo se bo smelo prodati v določenem krožju samo enemu nakupovalcu, ki bo imel posebno uradne poverilnice. Cene za mast in maslo bodo sporazumno z uradom za prehrano določila deželna politična oblastva.

Prodaja masti.

Glede podrobne prodaje določa vladna odredba, da smejo deželna politična oblastva v potrebnih slučajih dovoliti, da se sme mast, oziroma maslo, ki se odda v domačem kraju, tudi v domačem kraju na drobno prodajati tistim, ki nimajo lastnih zalog.

Naše žrtve za domovino.

Mnogo rodbin žaluje za rajnimi vojaki. Potoki solz so že potekli. Posebno pa je srca pretresla prebrida novica, da je sovražna granata hipno uničila mlado življenje prebлага in vzglednega mladčiča Ivana Es iz Mozirja. Lahko rečemo, da je bil med pridnimi najpridnejši. Telesno sicer bolehen, je bil duševno vrlo razvit in lepo vzgojen. Ogibal se je slabe tovaršije in razbrzdanega govornjenja. Rad je deloval v katoliškem društvu, rad je bil vesel, a vedno le pošteno vesel. Prišedši iz Srbije in Črne

siplejo nevidne moči po nas točo krogel.

Naši fantje in strojnice so tudi počele pokati, a bogzna kam, saj cilja ni bilo uzreti prav nobenega. Par sto korakov smo menda tičali vsaksebi, oni so nas morali videti, a mi njih ne! Tako bolj na slepo smo se streljali kaki dve uri. Le tuftam je kateri s pritajenim cvilom oznanil, da ga je ugriznila kaka jeklenka do živoga. Naši fantje so kar besneli v togoti in gorje Rusom, da niso tičali tako globoko v zakopih. Moštvo je v divji jezi drvilo naprej proti nemu drevoredu, ne meneč se za svarilne klince:

„Na zemljo!“

To prenačljeno junaštvo so siromaki po večini plačevali z življenjem, kjerkoli je potegnila v ravni črti morilna sovražna strojnica.

Med to večurno prasketanje in drdranje je pa nekaj s silnim pišom zašumelo od zadaj, tresnilo ne daleč pred nas v veliko poslopje tik za drevoredom. Na več koncih je puhnil mogočen dim na kvišku. In plameni so začeli lizati streho, kamor so zadele granate. Kmalu je bilo celo poslopje v dimu in plamenu. Razlegal se je do nas iz iste smeri obupno-glasen krik in jek.

Naša artilerija je iztaknila ruske strojnice, ki so po nas kosile skozi okna mesteca Krasne. Obsula je ta kraj z granatami in šrapneli. A tudi Rusi so se maščevali za ta dobro pogojeni cilj, začeli so soliti naše vrste iz topniških cevi vseh kalibrov. Granate nam niso prizadevale veliko izgub, ker so po večini nerazpočene bunkale v vlažna mehka tla. A prokleti šrapneli, ti so prifrčali z ostro rezkim piškom od strani v naše vrste. Po 10 do 20 mož je poškrabil jeden na kri ali smrt. Ljudje so odsakovali in tulili, da se je človeku kar potapljalo srce v fugi in grozi.

ki v zraku in to puhanje črne zemlje na kvišku. Saj takrat še niti pojma nisem imel, kako grozen učinek ima tak oblaček, ako zaplava nad človeškimi glavami. Nekaj res očarljivega in za oči privlačnega je, ogledovati artilerijski dvoboj iz varne daljave.

Seve, tedaj prvič na onih gričih nisem ne jaz, pa tudi nobeden od častnikov ločil, strelja li naše ali nasprotno topništvo. Streljalo se je mnogo sem in tja. Sam Bog bi naj znal, kje je prijatelj in kje sovrag. Grom in buč topov je rezal in v bližini celo nadkriljeval prasket pušk in drdranje strojnice, kot bi vlekel koso po zraku.

Ko mi je udarjal ta prvi bojni hrup na uho, se mi je dozdevalo, da poslušam vretje in godlanje vode v ogromnem kotlu. Proti poldnevu je bilo streljanje vedno hujše in ljutejše. Naši častniki so kar nevoljno cepetali, češ:

„Tovariši od drugih polkov že trgaajo v gromu in boju lavorike odlikovanj, nas pa puste tukaj samo poslušati in gledati.“

Nismo več dolgo poslušali in gledali boja iz ozadja, ampak točno od 12. uri smo prejeli odločno povelje:

„Nemudoma poseči v boj in podaljšati levo krilo ob železniški postaji Krasne!“

Polk se je raztegnil in razvil v dolgo rižo, takozvano bojno črto. Pomikali smo se naprej z razvito, vihrajočo zastavo, precej urnih korakov proti železniški progi. Jezdeci s polkovnikom vred smo pa sledili regimentu na konjih.

Ob progi so nas pozdravili z glasnim: čink-puffi prvi šrapneli oblački. Vendar nikdo ni bil še zadet, ker so se naboji razsuli in razpočili previsoko v zraku.

gore je po težki bolezni ozdravel, a rekel: mogoče sem si sam želel, a se je zgodilo drugače; pozneje sem pa spoznal, da je bilo to najbolje, kar mi je bil Bog deložil. Zato se popolnoma udam v njegovo voljo. Točko je najti moškega, ki bi tako zaupal v božjo previdnost, kakor Ivan. Njegovo truplo počiva v Krasu pri Lokvici, njegova blaga duša pa plačilo uživa.

Zalostno poročilo je dobila dne 7. prosinca rodbina Franca Kune, na Pokleku št. 18 pri Podstredi. Na tirolskih hribovih je žrtvoval svoje življenje pod sneženimi plazovi sin Franc v etetu svoje mladosti, star 21 let. Izpolnoval je zvesto svoje dolžnosti za cesarja in domovino (22 mesecev), najprej v Galiciji, kjer mu je bila sreča mila. Rajni je bil priden in povsod priljubljen, ter vzgled mladeničem. Kako težko se je poslavljaval od domačih, kakor sluteč, da so njegove ure štete. Prav rad je pisal ljubim staršem in sestricam ter vedno želel, da se zopet veselijo snidejo; a usoda mu tokrat ni bila več mila. Svoje še tako mlado in junaško življenje je izročil Bogu.

Za domovino dal življenje
si preblagi France ti;
sladko spavaj v tuji zemlji,
večna luč ti naj gori!

Dne 9. januarja smo dobili zalostno poročilo, da je umrl v bolnišnici posestnik Peter Sedovšek p. d. Trdogaj iz Lepenjive pri Mozirju. Rajni je bil pozvan pod orožje meseca februarja lanskega leta. Tačas je bil na soško-italijanskem bojišču; tam se je nalezil bolezni, kateri je podlegel. Rajni je bil umen sadjar in dober gospodar. Zapušča žalujčo ženo in več nedorastlih otrok. Umrl je dne 8. januarja in sicer daleč proč od domačega kraja.

Zalostno so oznanjali zvonovi dne 27. grudna, da je daroval svoje mlado življenje, komaj v 24. letu svoje starosti, posestniški sin Martin Muzel in občeznane Kokove hiše v Smartnu v Rožni dolini. Hrabro se je bojeval na južnem bojišču že nad eno leto zoper izdajalskega Laha, kjer je tudi našel svoj prerani grob. Bil je tudi član Smartinske Marijine družbe. Dragi Martin! Menda si slutil svojo smrt, ker si se od svojcev tako otožno poslavljaval. Njegove zadnje besede so bile: Z Bogom, domači in znanci, pa tudi ti prelepi rojstni kraj, saj mene ne bo nikoli več nazaj! Pogreša ga priletni oče in bolna mati, pa tudi njegovi bratje in sestre.

Na božične praznike je došla iz severnega bojišča žalostna vest, da je žrtvoval svoje življenje za cesarja in domovino četovodja domačega domobranskega pešpolka posestnik Pavel Novak iz Sv. Lenartu v Slov. gor. Padel je pri izvrševanju svoje službe v Karpatih, zadet od sovražne mine. Padli junak je bil dober krščanski in slovenski mož, skrben in priden oče svojima otrokoma. Zapušča vdovo in dva nedoletna otroka. Žalujči vdovi bodi vsemogočni tolažnik, padlemu junaku pa bodi lahka tuja zemlja! Na svidenje nad zvezdami!

Na italijanskem bojišču je padel, zadet od sovražne granate, posestnik Anton Javernik iz Laporja. Bil je še mlad posestnik, toda bil je vzoren gospodar. Izgubili smo zopet pridnega farana in delavca Gospodovega, kajti bil je mož krščanskih načel. Kot mladenič je bil dober organizator ter je rad podpiral katoliška društva. Marsikateremu je bil v pomoč in tudi v vzgled. Hodil je rad v cerkev. Že kot mladenič je rad prepeval v cerkvi. Imel je krasen glas za petje in tudi pozneje kot mož je zmiraj sodeloval pri cerkvenem petju. Mnogoteri faran ga pogreša, ker ne sliši več njegovega glasu. Padli zapušča mlado vdovo, ki močno žaluje za njim, kajti uživala sta v resnici zakonsko srečo, vezala ju je zastopnost in potrpežljivost. Tudi staršem je bil vedno vzoren sin, ter je rad pomagal vsakemu sosedu, če mu je le bilo mogoče.

V daljnem kraju zdaj počivaj,
dragi, a mi ne vemo kje.
Boljše ure tamkaj vživaj,
to so naših sre želje!
Dodeli naj pa Večni enkrat Ti,
v rajski domovini se zopet videti.

Zalostno vest so pred nedavnim časom dobili starši Antona Kodrič, p. d. Falentaš, v Studenicih pri Poljčanah, da je njih sin padel na bojnem polju nekje na Italijanskem. Pri nas se mu je še tudi zvonilo. Bil je v svojih šolskih letih prav priden in točen ministrantek, čeravno daleč proč od cerkve doma. Bil je mirnega in tihega značaja. Bil je edini sin, zato tembolj srčna rana in žalost staršev in sestric. Bog mu daj uživati nebeško radost, a domačim pa podeli obilno tolažbo! — Dozdaj je, kolikor je znano, mrtvih v naši fari 27 vojakov.

Anton in Janez Tesovnik iz župnije Rečica v Savinjski dolini sta bila daleč naokoli dobro znana in priljubljena fanta. Rojena sta bila oba v prijaznem trgu Rečica. Bila sta tudi člana katoliškega izobraževalnega društva. Krepko oporo in velike nade sta stavila oče in mati v svoja ljubljena, a usoda je zahtevala drugače. Leto po izbruhu vojne sta bila poklicana k vojakom ter kmalu stopila v obrambno črto proti verolomnemu Italijanu. Starejši Anton je padel zadet od granate dne 21. julija 1916, 14 dni pozneje pa se je preselil v boljše življenje tudi Janez. Srčno sta hrepenela po domači grudi, vi-

defi še enkrat lube domače, pričakovala sta dopušta. Toda smrt ju je prehitela. Ko sta došli poročili o namuni junaški smrti, so se pretresla naša srca. Zebvanje domačih je nepopisno.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj bo trača spomin!

Razne politične vesti.

Ministrski predsednik Klam-Martinić je zaradi sklicanja državnega zbora razen nemških nacionalcev in Čehov poklical že tudi Poljake k sebi. O Poljakih se še ne ve, kaj so izvedeli, a nemški nacionalci so zadovoljni s Klam-Martinićem in hočejo blagohotno soditi njegova dejanja. To so razglasili tudi nasproti Körberju, na katerem pa niso našli pozneje, ko je padel, nobene zdrave dlake. Na njih bahanje, da bo Klam-Martinić izpolnil vse njihove zahteve, nič ne damo, ker nas je v Avstriji več narodov in vsi hočemo v njej živeti. Klam-Martinić je dober Avstrijec in kolikor nam znano, je nemškim nacionalcem povedal, da se bo v Avstriji marsikaj spremenilo, toda kako in kdaj, o tem se pa ni izrazil.

Slovenski listi: „Straža“, „Slovenec“, „Edinost“ in „Slovenski Narod“ so zadnji čas pričeli objavljati članke, v katerih se razpravlja vprašanje glede enotnega postopanja slovenskih strank. Dosedaj se je to gibanje, kolikor je nam znano, omejilo edino na časnikarska ugibanja. Stranke same in njih voditelji pa se še o tem niso posvetovali in sklepa.

Nemci vedno bolj uvidevajo, da se je nam Slovenom v Avstriji in na Ogrskem godila dosedaj velika krivica, ko se nas je na različne načine oviralo v našem razvoju. Sedaj se je oglašil celo nemško-liberalni poslanec Zenker, ki v posebni knjižici razpravlja, da je treba v obeh državnih polovicah rešiti narodnostno vprašanje tako, da bodo Slovani prišli do svojih pravic. Zenker pravi, da se ne sme več trpeti, da bi Madžari iztrebljali južne Slovence. Ko bi vsi Nemci tako mislili, bi se mnogokaj lahko na bolje obrnilo.

Hrvatski sabor, čegar zasedanje je bilo pred Božičem prekinjeno, je pričel dne 13. januarja zopet delovati.

Zasedanje ogrsko-hrvatskega državnega zbora se je dne 15. t. m. prekinilo do 20. januarja. V seji dne 11. t. m. je vlada predložila zakon, s katerim se ovekoveči spomin na vojake. Opozicija je zagnala hrup in klicala: „Dajte rajše vojakom volilno pravico!“ Ko se je predložil zakon o zvišanju davkov, je opozicija klicala: „Zvišajte podporo vdovam in sirotam padlih vojakov!“ Poslanec Rakovsky je vložil predlog, naj se razširi volilna pravica na vse vojake, ki so bili na fronti.

V Varšavi se je sestavil poljski državni svet, kateremu je bil izvoljen za načelnika — kronskega maršala — Vaclav Nemoovski, za njegovega namestnika pa Mikulovski-Pomorski.

Koliko stane svetovna vojska

V 30 mesecih vojske: 360 tisoč milijonov kron. V Avstriji 42, v Nemčiji 65, v Angliji 80, v Franciji 66, v Rusiji 55, v Italiji 18 tisoč milijonov kron. Na vsakega prebivalca v Avstriji odpade 870, v Nemčiji 980, v Angliji 1740, v Franciji 1790, v Rusiji 360, v Italiji pa 500 K.

Navedene številke nam nudijo strašno podobo uničenja. Računalo se je, da je bilo narodno premoženje držav, zapletenih v vojsko, vredno 1500—2000 milijonov kron. V dveh letih in pol je požrla najdražja vojska, kar jih je bilo, petino vsega, kar si je prihranilo veliko rodov. Vse navedene ogromne svote se res niso izpremenile v dim: veliko je odpadlo na industrijo, na plače delavcem. A kljub temu je slo veliko v dim. Vsaki mesec so se povišali izdatki za vojsko: Zdaj izdajo za vojsko vsaki dan nad 400 milijonov kron. Pri nas v osrednjih evropskih državah niso tako visoki kot v Franciji in v Angliji, a vendar v Nemčiji presegajo vsaki mesec 2000 milijonov mark; pri nas se pa že tudi bližajo 2000 milijonov kron. Skupen izdatek 360.000 milijonov kron, ki lahko doseže še 400.000 milijonov kron, bo potreboval za obrestovanje in odplačevanje vsako leto 20.000 milijonov kron. Obrestovanje državnih dolgov bo zahtevalo velikanske svote, a upati je le, da se bodo rane polagoma zacelile.

Rumunsko bojišče.

Glavna pozornost na rumunskem bojišču je sedaj obrnjena na dogodke pred rumunsko trdnjavo Galac ob Donavi (blizu reke Seret). Mesto je od cele spodnje strani obkroženo od naših čet. Težki topovi bruhajo srdit ogenj na trdnjavo in mesto. Zavzeli smo že dve utrjeni postojanki na južnozahodni strani Sereta: Mihalea in Vadeni.

Ob mostišču Fundeni ob Seretu, severno-vzhodno od Rimnicul-Saratu so pričeli Rusi dne 15. januarja s protiofenzivo. V prvih sunkih se jim je na nekaterih mestih posrečilo udreti v naše jarke, a se bili vrženi zopet nazaj. Sovražnik je imel ogromne izgube.

Tudi v gorovju severno od mesta Foksani so se razvil hudi boji. Očividno hočejo Rusi preprečiti, da ne bi naši despeti v moldavsko ravnino ob Seretu.

Naši pred trdnjavo Galac.

Po padcu Braje in zasedenju Dobruče so se naše, pred vsem bolgarske čete, lotile rumunske trdnjave Galac. Težki oblegovalni topovi že nad teden dni bruhajo z največjo srditostjo ogenj na to mesto, ki leži severno od izliva reke Seret v Donavo. Na južnozahodni strani Galaca so naše čete dne 14. t. m. zasedle mestce Vadeni, ki leži v kotu med Brajo, Donavo in Seretom in so se pomaknile tako blizu mesta, da je znašala tega dne razdalja med mestom Galac in našo bojno črto samo 6 km. Trdnjava Galac je za bodoči razvoj dogodkov velevažna. Ako trdnjava namreč pade, je ogrožena cela sedanja rusko-rumunska bojna črta ob Seretu. Sovražna armada se bo v tem slučaju morala od Sereta umakniti za reko Prut, ki meji med Rusijo in Rumunijo. Mesto šteje okrog 50.000 prebivalcev in ima zelo velike trgovsko pristanišče.

Vpad v južno Rusijo?

Ruska poročila pravijo, da bodo Rusi trdnjavo Galac branili do zadnjega. Ruski vojaški strokovnjaki so namreč mnenja, če pade Galac, je Mackensenovi armadi odprta pot v južno Rusijo.

Ruska ojačenja

Rusko armadno vodstvo pošilja dan za dnevom nove čete na črto Galac—Ocna (v rumunskem gorovju). Nizozemska poročila pravijo, da sta v zadnjih 14 dneh dospela na to črto že dva sveža ruska armadna zbora.

150 vagonov pšenice zgorelo.

V Braji so Rusi, predno so zbežali iz mesta, zažgali ogromno skladišče zita. Zaloge so polili s petroljem. Zgorelo je baje 150 vagonov pšenice.

Rusko bojišče.

Na severu so Rusi pred dobrim tednom pričeli med Naroškim jezerom in Rigo ofenzivo proti Nemcem. Dosegli so le nekaj manjših uspehov. V Karpatih se vršijo samo patroljni boji.

Ruska ofenziva v Karpatih?

Londonski listi poročajo iz Petrograda, da pripravljajo Rusi v Karpatih novo ofenzivo proti Avstriji. Sedanja ofenziva na severu ima baje samo slepilni namen.

Rusi napadajo na severu na 100 km dolgi fronti.

Ruski sunek na severu se razteza na fronti, ki je dolga 100 km. Na skrajnem severu (ob morju) bi Rusi sicer lahko prodrli dalje naprej, tako pravijo angleška poročila, a se bojijo, da jih vržejo Nemci v morje. Dalje proti jugu pa se nemška fronta ne da lahko prebiti.

Kaj se godi na Ruskem.

Na Ruskem pada ministrstvo za ministrstvom. Dosedanji ministrski predsednik Trepov še ni prav segrel svojega ministrskega sedeža in je že moral iti. Na njegovo mesto je prišel knez Galicin, o katerem pravijo, da je za nadaljevanje vojske, toda proti vsaki novotariji v notranjosti države. Ker so vsi ruski ministrski predsedniki, ki so prišli in odšli, za vojsko, za to mora razlog za njihovo neprestano menjavanje ležati v notranjih razmerah ruske države. Listi poročajo, da vlada na Ruskem velika nezadovoljnost. Ali zaradi vojske ali zaradi pomanjkanja živil v nekaterih krajih, ali zaradi slabega, podkupljivega uradništva pri civilu in vojaštvu, ali sploh zaradi ruskega samodrštva, vsled katerega ljudstvo ne sme povedati svojega mnenja, to nam ni dovolj jasno. Gotovo pa je, da v notranjosti ni več vse v redu.

Veliko pozornosti je povsod vzbudilo, da so skrivni morilci umorili pravoslavnega meniha Rasputina, ki je baje imel veliko upliva na carjevem dvoru. Toda v kakem smislu je uplival, se ne ve, ker nekateri trdijo, da je bil za vojsko, drugi, da je bil proti vojski. Sploh se je o tem menihu pisalo toliko reči, da je gotovo precejšnji del izmišljenega ali pretiranega. Koliko resnice je na vsem, še bomo izvedeli le po vojski. Gotovo pa je, da je imel Rasputin važno stališče na carjevem dvoru in da tudi nje-

gov umor kaže na rastočo nesigurnost v notranjosti Rusije.

Italijansko bojišče.

Na Krasu je na obeh straneh hud artilerijski ogenj. Italijani so si baje nakopičili za fronto obilo artilerijskega streliva in bodo pri bodočih bojih bolj delovali z artilerijo. Na Tirolskem se radi nevarnosti sneženih plazov vršijo večinoma samo artilerijski boji.

Naši topovi govorijo.

Italijansko uradno poročilo z dne 15. januarja pravi, da naša artilerija v Julijskih Alpah, t. j. na primorski fronti, živahno deluje in sicer posebno v prostoru vzhodno od Gorice in na Krasu.

Kadorna hoče Trst.

Iz Kodanja se poroča, da je nastalo med Kadorno in ostalimi četversporazumovimi poveljniki veliko nesoglasje. Kadorna se drži svojega starega načrta, ko hoče izvojevati Trst. Četversporazumovi generali pa mu očitajo, da je Kadorna brezbrizen za druge velike četversporazumove cilje. Rusija je baje posebno nezadovoljna, ker se Kadorna bori pred vsem za posest Trsta.

Francozi proti Avstrijem.

Francoško armadno vodstvo baje namerava sedaj, ko Angleži na zahodni fronti nadomeščajo francoske čete s svojimi, poslati nekaj armadnih zborov proti Avstrijem na italijanski fronti.

Dogodki v Sredozemskem morju.

Italijani so nam ugrabili dva podmorska čolna, izmed katerih je bil eden pri nas narejen, drugi v Nemčiji. — Kakor se sedaj izve, se je dne 11. dec. 1916 potopila v Sredozemskem morju velika italijanska bojna ladja „Regina Margherita.“ — Italijani so dne 14. januarja dopoldne potopili v srednji Dalmaciji ogrsko-hrvatski potniški parnik „Zagreb.“ Podmorski čoln, ki je ladjo potopil, ni dal nobenega svarila, da bi se bili mogli ljudje rešiti. Potopilo se je 29 oseb. To grdo, nečloveško ravnanje si je treba zapomniti.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se baje pripravljajo velike spremembe. Angleži so že izurili več novih armadnih zborov, katere bodo v kratkem vrgli na bojišče. Prevzeti nameravajo večji kos francoske fronte, Francozi pa bodo baje svoje razpoložljive čete vrgli z vso silo proti Nemcem ob Mozi in v Vogezih. Angleži in ostanki belgijske armade bi torej pričeli z ofenzivo na zahodnem, Francozi pa na vzhodnem delu francoske fronte. Prihodnja ofenziva proti Nemcem bo baje pred vsem znamenita vsled izvanredno hudega artilerijskega ognja. Švicarski listi pišejo, da so Angleži in Francozi nagromadili za fronto ogromno število topov in streliva. Zadnji čas krožijo tudi vesti o vojnih pripravah Francije in Nemčije ob švicarski meji in o vpadu čez Švico.

Čez švicarsko ozemlje?

Zadnji čas krožijo po časopisju vesti, da bodo Nemci udrli čez švicarsko ozemlje francoski armadi za hrbet. Z druge strani pa se zopet zatrjuje, da se Italija in Francija resno pripravljata, da bi na severozahodni švicarski meji vpadli v Nemčijo, oziroma v Avstrijo. Listi nepristranskih držav pišejo, da stoji ob severozahodni švicarski meji že več francosko-italijanskih armadnih zborov, ki so pripravljani, da odbijejo nenadni nemški sunek, oziroma, da čez Švico vpadajo na nemško in avstrijsko ozemlje. Koliko je na teh vesteh resnice, se še danes ne more reči.

V zadnjem tednu se potopilo 90 francoskih ladij.

Predsedstvo francoskega osrednjega mornariškega društva je opozorilo vlado na nevarnost, ki grozi obstoju francoske trgovske mornarice. V zadnjem tednu, t. j. od 7. do 14. januarja, so podmorski čolni potopili 90 četversporazumovih trgovskih ladij med katerimi je bilo 20 francoskih. Ker francoske ladjedelnice svoje delo vršijo zelo počasi, se je bati, da bo francoska trgovska mornarica, polagoma popolnoma izginila.

Macedonsko bojišče.

Južnozahodno od Bitolja in sicer južno od Ohridskega jezera proti albanski meji se vrše resni boji za tamošnje avstrijske postojanke. Četversporazumove čete, pred vsem Italijani in Srbi, že več kot teden dni srdito napadajo tamošnja glavna oporišča naših čet. Naši so sovražne sunke krepko odbili. — Tudi pri jezeru Prespa se vršijo večji boji. Severno od Bitolja, ob Crni in Strumi so pa le manjši boji. Italija bo baje poslala zopet 100.000 mož v Macedonijo.

100.000 Italijanov v Macedonijo.

V italijanskih pristaniščih je sedaj živahno gibanje. V prihodnjih treh tednih nameravajo odposlati iz Italije v Macedonijo 100.000 mož, katere mislijo uporabiti pred vsem na črti Valona—jezero Ohrida, t. j. proti postojankam avstrijske armade v Albaniji.

Vabilo.

Vse Slovence in Slovenke vabimo, da se naročijo na naš list. Naročnina stane za Avstrijo, Ogrsko, Bosno in Hercegovino

za celo leto	K 6—
za pol leta	„ 3—
za četrt leta	„ 1-50

Za Nemčijo in druge zunanje države stane list

za celo leto	K 8—
za pol leta	„ 4—
za četrt leta	„ 2—

Za vojsake pa je naročnina zdatno nižja. Za vojsake znaša naročnina

za celo leto	K 4—
za pol leta	„ 2—
za četrt leta	„ 1—

Kdor pošlje naročnino, naj zapiše: ako je nov naročnik, besedico **nov**, ako je star, besedico **star** in številko, ki se nahaja na ovitku.

Upravištvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.

Tedenske novice.

Franc Jožefov zdravnik dr. vitez Kerel je zaprosil za pokoj. Cesar Karel mu ga je dovolil ter mu postal zahvalno pismo, polno pristrčnosti in priznanja. Dr. Kerel je bil z vso dušo vdan svojemu cesarju. Vse, kar je zadnja leta odredil za cesarja, je poprej vestno na samem sebi poskusil. Ob smrti cesarjevi je rekel: „Lani sem izgubil svojo soprogo, sedaj svojega cesarja, na svetu sem opravil svoje dolžnosti.“

Vojni kurat Golec zopet operiran. Č. g. vojni kurat Januš Golec, znan našim čitateljem po svojih „Vojnih spominih“, ki jih priobčujemo v podlistku, je bil v Gradcu prejšnji pondeljek, dne 8. januarja, zopet operiran. Izrezali so mu precej močen kosce granate, ki ga je nosil pod lopatico. Izgubil je nekaj krvi in moči. Te dni mu še nameravajo izrezati drobce granat za ušesom. G. Golec, kateremu želimo skorajšnjega okrevanja, nam piše, da bo, ko ozdravi, nadaljeval svoje „Vojne spomine.“

Odlikovanje slovenskega vojnega kurata. Č. g. Alojzij Rezman, vojni kurat pri 26. domobranskem pešpolku, je odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem II. razreda na belo-rdečem traku.

100.000 K za katoliške ljudske šole. Ogrski grof Karel Csaky je povodom kraljevega kronanja daroval 100.000 K za podporo katoliških ljudskih šol na Ogrskem.

Sijajen uspeh zadnjega vojnega posojila. Petega vojnega posojila se je podpisalo štiri in pol milijarde kron v Avstriji, dve milijardi na Ogrskem. Dosedaj se je vseh vojnih posojil podpisalo v Avstriji 20 milijard, na Ogrskem pa samo 6 milijard K. Kar se tiče podpisovanja na Stajerskem, je slovensko kmetstvo prebivalstvo tokrat posebno veliko podpisalo. V celjskem okrajnem glavarstvu se je podpisalo nad 10 milijonov K, v mariborskem pa nad 9 milijonov K.

Pri Zadržni Zvezi v Ljubljani je podpisalo 4754 strank v skupnem znesku 15,277,550 K petega vojnega posojila.

Vojaštvo in politična uprava. Sedanje ministvo je odpravilo one Stürgkhove postave, narejene s § 14, s katerimi se je politična uprava podredila najvišjim vojaškim poveljnikom. S tem se je v tem oziru dala osnovnim zakonom zopet popolna veljava, kajti član 2 državnih osnovnih zakonov pravi, da cesar izvršuje svojo vladarsko pravico potom odgovor-

nih ministrov. Se so nekatere Stürgkhove odločbe, ki z osnovnimi zakoni niso v jasnem soglasju, tudi te se bodo pred cesarjevo prisego na ustavo odpravile ali spravile z osnovnimi zakoni v soglasje.

Odlikovana Slovenca. Iz Pule se nam piše: Pri črnovojniškem pešpolku št. 5 sta bila odlikovana sledeča slovenska moža z železnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje in sicer za hrabro zadržanje pred sovražnikom: četovodja **Jak. Hksek** lenški, doma od Sv. Jakoba v Slov. gor., in deseterik **Jožef Ogorevc**, doma iz Brezic.

Odlikovanci. Z bojišča se nam piše: Dne 19. t. m. smo imeli spet pri 7. stotnji 47. pešpolka odlikovanje. Bili so trije Slovenci za svojo hrabrost pred sovražniku odlikovani in sicer: **Ludovik Žitek** od Sv. Benedikta v Slov. gor., občina Ihova, je bil v 1 mesecu dvakrat odlikovan; dobil je za svojo hrabrost malo srebrno in bronasto kolajno. **Pavel Zorko** od St. Petra in **Jožef Zakonjšek** od St. Jurja ob Taboru sta dobila bronasto.

V tolažbo njim, ki pogrešajo svoje očete, brate ali sinove. Dne 21. avgusta 1914 je Anton Glušček iz St. Ilje pri Velenju pisal zadnjo karto iz Galicije. Od takrat ni bilo nič več slišati o njem. Dne 27. decembra 1916 pa so dobili njegovi domači karto od njega, da še živi v daljni Sibiriji in da je bolan. Bog daj že skoraj ljubi mir in veselega svidenjanjenu, njegovim domačim ter vsem, ki še žive daleč v tujini ločeni od svojih dragih.

Preosnova delavskega bolniškega zavarovanja. Dne 9. t. m. je izšla cesarska naredba, ki uvaja preosnovo bolniške postave. Izboljšana so določila o varstvu matere in dojenčkov, izplačevanje bolniške podpore, podaljšano od 20 na 26 tednov; pogrebneine so tudi nekoliko zvišane. Izpremenjen je tudi obrtni red v toliko, da ne bodo smele porodnice delati 6 (sedaj 4) tednov. Poučeni smo, da gre pri tej preosnovi velika zasluga našemu poslancu dr. Kreku.

Gojenci deželne vinarske in sadjarske šole v Mariboru, ki se udeležujejo vojske, so bili ranjeni in odlikovani, nadalje prijatelji padlih, vjetih ali pogrešanih goincev se prosijo, da pošljejo ravnateljstvu tega zavoda čimprej natančne podatke in sicer: ime gojenca, krdelo, pri katerem je služil, šaržo, odlikovanje, bojišče, na katerem se je boril, ali kjer je padel, kraj, kjer je pokopan itd. Enake podatke prosijo ravnateljstvo omenjene šole tudi o solarjih viničarske šole v Burgwaldu. Iz teh podatkov namerava ravnateljstvo zavoda v letnem poroč lu sestaviti spominski list o gojencih, ki so se ali se še udeležujejo sedanje vojske ter so dosegli odlikovanje.

Oddaja vojaških reči. Cesarska namestnišča nam poroča: Kdor še dosedaj ni oddal vojaških reči (čepic, čevljev, obleke itd.), ki jih je dobil na odem ali drug način od vojaških oseb, mora sedaj isto tekom 24 ur oddati pri bližnji orožniški postaji, sicer se bo vsakega, pri komur bi se kake reči našle, stro kaznovalo.

Prehranjevalni urad tudi pod novim ministrom generalnim majorjem Höferjem ne najde milosti pred nekaterimi dunajskimi listi. Dokler se ne bo za celo državo in armado ustvaril samo edin prehranjevalni urad, dokler se ne bo gledalo, da se nič ne pogubi in dokler se ne bo samo pri kmetih poskrbela vsaka betvica, ampak se pogledalo tudi v magacine trgovcev in medkupcev, tako dolgo je vseeno, kdo vodi prehranjevalni urad, ali Kokstein ali Höfer ali kdorbodi.

Graški nemški listi o slovenskoštajerskih gospodarskih razmerah. V graških listih dan za dnem čitamo poročila o „sijajnih“ gospodarskih razmerah na Slovenskem Stajerju. Nemško-liberalni list „Montagszeitung“ z dne 15. januarja piše o razvoju vinskih cen v naših krajih in sicer na tak način, da lahko vsakdo že na prvi pogled vidi, da je namen te pisarije, uplivati na vlado, da bi zasegla vino in nastavila „najvišje“ cene in sicer take, ki bi bile po godu graškim vinopivcem. List, oziroma njegov dopisnik, trdi, da se radi „nezaslišanih“ cen močno hranilne vloge kmetkega prebivalstva od meseca decembra. Vojska je baje prinesla slovenskoštajerskemu kmetu izvanredno velik gospodarski napredek. Kar tisočaki baje trčijo na posamezna kmetstva čvorišča in črnovojniki s kmetov hodijo z debelonapljenimi denarnicami okrog. Nemški list se je povzpeli tudi do trditve, da imajo ljudje skrite velike naloge masti in slanine in čakajo s prodajo take dolgo, da bodo cene še bolj poskočile. Se le po vladnih raznih tatinskih družb pridejo baje velike posode za bele na dan. —

Naj si graški

gospodje ogledajo pravi gospodarski položaj v naših krajih. Kmetje so brez delavcev, vozna živina se je rekvirirala; vozove, stroje in drugega orodja nihče ne popravlja, mnogokje se niti gnoja ne more več spraviti na polja. Na spomlad bodo obširne njive in vinogradi ostali neobdelani, ker bo grozno primanjlovala delavcev in živine. V topli sobi pri polnih kupicah je lahko zabavljati, a prenašati težave in grenkobe kmetškega stanu v vojski, je druga stvar! Zakaj pa nemški listi ne vohunijo pri vinotrhcih-milijonarjih in drugih prekupeih? Tam bi našli dovolj hvaležnega posla.

Udi 26. polk ima srebrni rog. Iz bojišča se nam piše: V številu 49 „Slovenskega Gospodarja“ z dne 7. dec. se čita med drugim tudi sledeče: „Prvič v tej vojni se je zgodilo, da je kak polk deležen odlikovanja, da se sme podeljenega signalnega roga že sedaj posluževati.“ Kar pa ni resnično. Domo-branski pešpolk št. 26, kojega sedež je v Mariboru, je dobil srebrni signalni rog kot dar mest Maribor in Celje dne 15. avgusta 1916, dovoljenje za uporabo istega pa glasom določbe dne 18. oktobra 1916.

Dašek na tovarnino in železniške karte. S 1. februarjem se bodo povišale na avstrijskih železnicah prevoznine za blago in obenem tudi cene za osebne karte na železnicah. V povišanju bo združen državni dašek in obenem tudi povišanje cen od strani železnic. Na južni železnici se bo cena za vozne karte zvišala za 25%. Ako je n. pr. kdo dosedaj plačal za vozno karto n. pr. v Gradec 4 K, bo plačal odslej 5 K. Na stranskih in ozkotirnih železnicah to zvišanje ne bo tako veliko.

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali: F. S. Spindler, župnik. Sv. Jurij ob Pesnici, 15 K; Ivan Pajlar, župnik v Sv. Rupertu v Slov. gor., 20 K; Hranilnica in posojilnica v Šmarju pri Jelšah, 50 K; družba v Narodnem domu v Mariboru po gospej Leopoldini Stelcer 8 K; Leopoldina Stelcer, hotelirka, Maribor, 10 K; dr. Ivan Klasine, odvetnik v Gradcu, 10 K; Mohorjani v Ribnici na Pohorju, po g. A. Fišerju, 20 K; Anton Peršuh, c. in kr. vojni kurat, 15 K; Josip Pirnat, c. in kr. nadporočnik, 19 K; Martin Meško, župnik pri Kapeli, 15 K; dr. Franc Krulj, dekan v Laškem, 10 K; Franc Močnik, župnik pri Sv. Stefanu, 5 K; Franc Pečnik, župnik v Podgorju, 10 K; Alojz Soba, župnik, Zdole pri Vidnu, 15 K; dr. Josip Georg, odvetnik, Šmarje p. Jelšah, 20 K; Rampre Franc, kaplan v Sevnici, 20 K; Rauter Jakob, župnik. Pilštajn, 12 K; Regvart Iv., trgovec, Pilštajn, 1 K; Stauer Franc, učitelj, Pilštajn, 2 K; Strašek Anton, usnjari, Pilštajn, 2 K; neimenovan 6 K; četrti- in tretješolci c. kr. gimnazije v Mariboru po g. prof. Fr. Voglarju 61 K.

Gospodarske novice.

Galica oskrbljena. Za vinogradnike bo gotovo vesela vest, če jim javimo, da je dobila Stajerska od vlade za leto 1917 60 vagonov bakrene galice in pet vagonov Bosna-Paste, kar popolnoma zadostuje za vse vinograde. Toliko se je je namreč porabilo pred vojsko povprečno vsako leto v deželi. Tudi žvepla je vsaj nekoliko zasiguranega. Razpečaval bo galico kakor lansko leto „Verband“ po okrajnih zastopih. Ker so se zlasti manjši vinogradniki, posebno v ptujskem okraju, pritoževali, da niso dobili od okrajnega zastopa naročene galice, jih opozorimo, da se po običnih pravočasno prijavijo okrajnim zastopom. Če bi se kateremu odrekla galica, naj se takoj pritoži na deželni odbor ali na c. kr. Kmetijsko družbo.

Brezmesni dnevi na kmetih. Kakor izvemo, so politične oblasti naročile žandarmeriji, da naj na deželi nadzoruje, ali se ljudje držijo brezmesnih dni ali ne. Brezmesni dnevi so ponedeljek, sredo in petek. Te dni se ne sme uživati nobenega mesa. Edino v sredo je dovoljeno zavživati ovčje meso. Ker o teh vladnih določbah ljudje niso povsod dobro poučeni, opozarjamo kmetško ljudstvo, da se ob omenjenih dnevih vzdrži mesa, da se tako izognejo kazni. — Po našem mnenju bi se naj oblasti ozirale na to, da n. pr. ljudje, ako v torek zakoljejo, vendar ne morejo drobovine pustiti, da se pogubi, ko je sedaj v vojskinem času treba na vsak način paziti, da se nobena reč ne pogubi, ampak se vsaka troha živil skrbno uporabi. Nadalje se na kmetih itak zavžije le malo mesa. Mnogokrat pa, n. pr. ako ima kmet kopače v vinogradu, mlatiče itd., bi jim vendar moral dati krepke hrane. Radi tega bo najbolje, ako se občine in gospodarske organizacije obrnejo do namestništva s prošnjo, da se naj strogost tega nadziranja kolikor mogoče omili. Pred vsem se naj pusti n. pr. 14 dni ali tri tedne po kolinah prosto, da se bo smelo zavživati drobovino in slabše meso razun petka vsak dan. Ob enem pa se naj tudi dovoli, da se bo smelo težkim delavcem (kopačem, mlatičem, žanjicem, drvarjem itd.) tudi ob brezmesnih dnevih dajati vsaj opoldne domače meso.

Najnovjša poročila Avstrijsko poročilo.

Dunaj, 17. januarja.

Vzhodno bojišče.

Fronta maršala Mackensena: Pri Vadeniju so se prednje turške varnostne postojanke pred sovražno premočjo umaknile na glavno varnostno črto. Sovražni napad na postojanke kaka 2 km zahodno od Vadenija je bil po našem zatvornem ognju ustavljen.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa: Med dolinama Casinu in Susita so pričeli Rusi in Rumuni močno napadati. Sovražniku se je posrečilo, da se je ustalil na neki višini, dočim je bil na drugih delih fronte odbit.

Italijansko bojišče.

Na Kraški planoti in v Vipavski dolini se je artilerijsko delovanje zopet oživilo.

Iz nemškega poročila.

Berolin, 17. januarja.

Vzhodno bojišče.

Skupina bavarskega princa Leopolda: Srditemu artilerijskemu ognju so popoldne sledili ruski napadi proti našim postojankam južno od Smorgona, ki pa so bili odbiti. Na ozki fronti vpadli sovražnik je bil odbit. Postojanka je ostala v naših rokah. Stevilni mrtvi Rusi pokrivajo napadalni prostor. Ponoči je bilo na več mestih več proizvedovalnih oddelkov in lovskih poveljestev, ki so prodrali proti nam, zavrnjenih.

Nova mobilizacija v Švici.

Bern, 16. januarja.

(Uradno poročilo švicarske brzojavne poročevalnice.) Zvezni svet je v zadnjih mesecih z ozirom na razmere sporazumno z armadnim vodstvom odredil, da se je število čet ob mejah znatno znižalo. Od začetka tega leta pa je zvezni svet spoznal za potrebno, da je izdal obširne varnostne odredbe in je odredil radi tega mobilizacijo 2. divizije, kakor tudi onih delov 4. in 5. divizije, ki še niso bili vpoklicani. Zvezni svet je slejkoprej prepričan, da se bodo vojskujoče se stranke tudi v bodoče popolnoma ozirale na nepristranost Švice.

Wilson ne izgubi poguma.

Iz Vašingtona se poroča, da odločilni člani severoameriške vlade o četverospozumovi spomenici strogo molčijo. Wilson je sleer baje zelo potr, a glede končnega uspeha pri mirovnem posredovanju se ni izgubil poguma.

Vrata so še odprta.

List „Petit Parisien“ poroča iz Vašingtona, da se smatra v Severni Ameriki sedaj po četverospozumovem odgovoru kot izključeno, da bi se dosegel mir, vendar se še goji upanje, da so vrata za pogajanja še vedno odprta. Z napetostjo se pričakuje bodočega koraka predsednika Wilsona.

Ruski car nezadovoljen.

Petrograjska poročila pravijo, da se vršijo pri carju neprestano posvetovanja. Car je baje zelo razburjen. Napram rumunskemu ministrskemu predsedniku Bratianu je izjavil, da je Rumunija kriva, da se nahaja Rusija sedaj v tako neugodnem položaju. Rumunski kraljevski dvojici pa je rekel car: „Vaša bojazljivost in nepotrpežljivost je vse pokvarila.“

Poulični nemiri v Petrogradu

V Petrogradu je prišlo zadnje dni do velikih pouličnih nemirov. V kazanski cerkvi so nameravali ruski duhovniki brati maše za pri nemirih padle dijake. Policija je vstop v cerkev zabranila. Ljudski množici so se pridružili invalidi. Razvili so rdečo zastavo in vpili: „Živela svoboda!“ Po ulicah so razširili na tisoče letakov, na katerih se poziva ljudstvo na boj proti vladi in vojni sili. Oklic končuje: „Mi se v sedanji vojski ne borimo za našo domovino, za našo svobodo, ampak za Angleže, za angleške, francoske in belgijske milijonarje. Angleži nam ne prinašajo svobode. Bratje, struimo se skupaj! Živijo svoboda! Živijo mir!“

Rekviriranje sena in slame. Sena si sme vsak posestnik za lastno živino obdržati za en dan sledeče množine: Za vsako odraščeno glavo goveje živine 10 kg sena in 5 kg slame, za malo živino 3 kg sena in 2 kg slame. Ako vam hočejo več odvzeti, pritožite se na glavarstvo in zahtevajte komisijo, ako to ne izda, pa se obrnite naravnost brzojavno na cesarskega namestnika grofa Claryja v Gradec. Glavarstva postopajo po takozvanem češkem ključu, v zameno namreč obseg travnikov ter izračunijo, koliko sena je moralo zrasti, a za to se ne briga, koliko sena se je v istini pridelalo. To je sicer lahko in komodno delo, toda na ta način se zgodi, da se hoče takim odvzeti, ki nič nimajo, a takim se pušča, ki imajo preveč. V celjskem glavarstvu se je na Gomilskem dal kmetom nasvet, naj zaženejo živino na pašo. To je ravno tako, kakor ko je nekje glavar, h kateremu so se prišli kritožiti zaradi pomanjkanja petroleja, svetloval, naj zvečer ne svetijo, ampak gredo spat.

Najvišje cene za goveje in telečje meso. Ces. namestništvo je določilo, po katerih najvišjih cenah se sme izven Gradeca prodajati goveje in telečje meso ter drobovina: Goveje meso: Za 1 kg govejega mesa: prednje s privago 6 K, zadnje 6 K 40 v. To meso se sme prodajati samo s privago, ki znaša za meso prednjih delov 15%, za meso zadnjih delov 20%. Za 1 kg mesa za pečenko s kostmi vred, toda brez privage 7 K 20 v. Za 1 kg drugega, ne zgoraj navedenega govejega mesa 6 K. Za 1 kg govejega mesa 3. kakovosti so cene za 1 K nižje. — Telečje meso: Za 1 kg telečjega mesa za zrezke brez kosti 7 K. Za 1 kg telečjega mesa zadnjih delov 5 K 40 v. Za 1 kg prednjega telečjega mesa 5 K. Za 1 kg telečje glave z jezikom in možgani 2 K 40 v. Za 1 kg telečje glave brez jezika in možgan 2 K. Za 1 kg osnaženih telečjih nog 40 vin. Za 1 kg drugega, ne gori navedenega telečjega mesa 5 K. — Goveja drobovina: Za 1 kg pljuč 1 K 75 v, za 1 kg jeter, srca, slezene 2 K 40 v, za 1 kg govejih možgan 2 K, za 1 kg ledvic 2 K 50 v, za 1 kg govejega jezika 4 K, za 1 kg kravjega vimena nekuhanega 1 K, kuhanega 1 K 40 v, za 1 kg blekov osnaženih 70 v. osnaženih in kuhanih 1 K. — Telečja drobovina: Za 1 kg telečjih pljuč in srca 2 K, za 1 kg jeter 3 K, za 1 kg možgan 1 K 80 v, za 1 kg jezika 2 K in za 1 kg ostale drobovine 50 v. Mesar mora imeti te cene javno nabite. Zoper tozadevne prestopke je določena denarna globa do 5000 K, ali pa kazen zapora do šestih mesecev. — Zanimivo je, ako primerjamo prodajno ceno za živino in ceno mesa. Cene za govejo živino se sučejo med 2 K 10 vin in 3 K 50 v, torej je srednja cena 2 K 80 v. Razlika med ceno mesa in ceno goveje živine je torej vedno kot 3 K pri 1 kg. Še večja pa je razlika pri ceni teleč in telečjega mesa. Teleča se plačujejo 1 kg žive teže po 3 K, meso pa 7 K. Ako upoštevamo 10 ali 20% odpadka pri zaklani živini, ima mesar še vedno pri 1 kg mesa najmanj 1 K do 2 K čistega dobička. Velikokrat pa se živina niti ne nakupuje po najvišjih cenah, a mesar se pri prodaji mesa stalno drži najvišjih cen.

Živinske cene. Od mnogih strani dobivamo obvestila, da se živina pri prevzemanju zelo nizko ceni, navadno še nižje kakor jo je cenil prej živinski nakupovalec. Zelo potrebno bi bilo, da bi v vsakokratni prevzemni komisiji bil tudi zastopnik živinorejcev, katerega glas bi se moral poslušati. Sedaj pa ni v komisijah nikogar, ki bi branil koristi živinorejcev. Živinoreja je v krajih, kjer ni vina in lesa, edin boljši dohodek za kmeta, kajti pridelovanje gotovih poljskih sadežev, n. pr. krompirja, žita, koruze itd., se pri današnjih obdelovalnih cenah daleko več ne izplača.

Cena za svinjske kože. Mariborski usnjarski tovarnarji razglašajo po mariborskem okraju, da plačujejo svinjske kože 1 kg po 3 K.

Vzrok številnemu erkanju prašičev je baje sol (kuhinjska in živinska), ako se jim jo poklada v prevelikih množinah. Vsakemu prašiču se je sme dati na dan k večjemu po 4 do 6 gramov (ne dekagramov). Pokladanje nad 10 gramov ali 1 dekagrama po mnenju strokovnjakov že zelo škoduje. V veliko slučajih pa je vzrok erkanju preobilo krmljenje z raznimi mesnimi mokami, ki so navadno veliko preveč osoljene.

Slinovka se širi. V mariborskem okraju je več občin okuženih po kugi-slinovki. Treba se je strogo držati navodil, ki jih dajejo politična oblastva in živinozdravniki, da se nevarna kuga čim prej zatreti. Iz okuženih občin naj nihče ne goni živine v druge občine. Sploh je strogo prepovedan promet z živino med okuženimi in zdravimi občinami. Prezračevanje in snaga v hlevih je glavno sredstvo proti okuženju.

Lesne cene v Nemčiji. V Mannheimu, ki je največji lesni trg v Nemčiji in fakorekno merodajen za vse druge nemške lesne trge, je bilo popraševanje po deskah izvanredno živahno, toda blaga je bilo tako malo, da so bile kljub visokim cenam vse zaloge lesa v hitu poprodane. Cene za mehke deske so vnovič pskoščile. Za 100 komadov dobrih desk debelosti 16" 12" 1" so plačevali po 410 do 417 mark. to-

re' neverjetno visoka cena. Na lesnem trgu v Monogunciji je bilo popraševanje po mehkem lesu zelo živahno in tudi cene so bile izvanredno visoke. Na lesnem trgu v Ašafenburgu je bilo popraševanje po stavbnem lesu (hrastov, smrekov in bukov) zelo veliko, toda blaga je bilo veliko premalo. V Monakovem so zelo popraševali po neotesanem mehkem lesu, toda tudi tukaj je primanjkovalo blaga. V Meminguenu so bile cene za mehke deske ne glede na kakovost blaga zelo visoke. V Stuttgartu je pa bilo popraševanje po stavbnem lesu izvanredno živahno. Za kubični meter mehkega stavbnega lesa z običajnim robom so plačevali 90-96 mark, za blago boljše kakovosti do 200 mark. Na vseh nemških lesnih trgih se opaža naraščanje cen, blaga pa čedalje vedno manj.

Zganje zaseženo. Na Ogrskem je vlada, kakor poročajo „Novine“, zasegla zganje in mu bo nastavila ceno.

Potres zrušil 100 hiš, 300 oseb mrtvih. Iz japonskega glavnega mesta Tokijo se poroča, da je hud potres zrušil na otoku Formoza čez 100 hiš. Okrog 300 oseb je baje našlo smrt pod razvalinami.

16 oseb utonilo. V bližini mesta Lyon na južnem Francoskem je med vožnjo padel velik tovorni avtomobil v vodotok. Utonilo je 16 oseb.

Stara prepoved glede mesa. Ko je bil nastopil Nero na rimskem prestolu, je bilo rimsko ljudstvo že iako razvajeno; namesto nekdanje skromnosti starih Rimljanov, ki so bili zadovoljni z eno skledo ali rihto, je imel že vsak priprost Rimljan v Nerovem času več skled jedi za večerje. To je prepovedal Nero. Ukazal je gotove porcije jedi, ki naj se uvedejo za ljudsko prehrano. Prepovedal je, da bi kuhali in pekli v tabernih meso, samo sočivje in zelje so smeli prodajati gostom. Tako poroča rimski pisatelj Sueton. Od tiste prepovedi do današnje težave mesa je preteklo 1900 let.

Kdor ima slab želodec in težko prenaša maščobo drugega namiznega olja, naj si ogleda današnji insert Ivan Dežmana o pripravi zdravilnega olja iz Caraghee islandskega morskega mahu. Isto je ravno tako okusno kot namizno olje in olajšuje prebavljanje pri ljudeh, ki so bolni na želodcu.

Dopisi.

Maribor. Mestni policijski stražniki so dne 10. januarja po raznih hišah v mestu nadzorovali, ali se ljudje držijo brezmesnih dni ali ne. V več hišah so našli pripravljeno meso in druga mesna jedila za obed. Dotične gospodinjice, oziroma gospodarji, bodo kaznovani. Ako pa bi policija dotične ob brezmesnih dnevih še enkrat zalotila pri mesnih jedilih, se bodo njih imena javno razglasila. Ob brezmesnih dnevih je dovoljeno uživati kašne, krvave in prešane klobase ter braunšvajgarice. Ob sredah je še izjemoma dovoljeno uživati ovčjega mesa. To so kajpada samo skrbi za meščane, kajti kmetje morajo kljub premevanim „sijajnim“ dohodkom imeti vsak dan od nedelje do nedelje brezmesne dni.

Sv. Križ pri Mariboru. Tukajšna mladina — šolska kakor odrasla — se kaj marljivo giblje. Dne 18. decembra p. l. se je vršila jako gniljiva in veličastna poklonitev šolske mladine našemu novemu presvetlemu vladarju, cesarju Karelju I. Ob 8. uri je bila slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo in cesarsko himno ob koncu. Potem so se zbrali šolski otroci in tudi odrasli v prav častnem številu v slavnostno okrašeni dvorani občinske pisarne, kjer je imel najprej g. šolski voditelj slavnostni govor, v katerem je v imenu šolske mladine in vsega prebivalstva dal izraza čustvom naše neomajne zvestobe in otroške udanosti do novega presvetlega vladarja in preljubljene habsburške vladarske hiše. Sledila je dolamelacija: „Živi svetli cesar naš!“ Središča cele slavnostne prireditve pa je tvorila vprizoritvena in mašorične slike: „Popotnik k Mariji“, izborna posrečene pesnitve č. g. M. Zemljic, župnika pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Slika je zelo poučna in radi menajočih se deklamacij s petjem kaj prijetna. Vse deklice so svoje vloge rešile prav hvalevredno, za kar gre poglavitna zasluga naši vrli učiteljici, ki je imela z vajami mnogo truda. Zaključek je tvorila od vseh navzočih z navdušenjem peta cesarska pesem. Ker se je vsa prireditev vršila v prid naši šolski kuhinji, ki po neumornem prizadevanju č. g. župnika in šolskega načelnika F. Galunder prav vspešno deluje, je bila določena vstopnina, s katere izidom smo jako zadovoljni; v ta blagi dobrodelni namen se je pri tej priliki doseglo lepo svoto 85 K. Na splošno zahtevo se je prireditev na praznik Sv. Treh kraljev po večernicah kot ljubka božičnica ponovila. Kako dovtetno je naše dobro ljudstvo za take poučne prireditve, je jasno pričal še mnogoštevilnejši obisk. S pozdravnim govorom je č. g. župnik združil kratko predavanje do navzočih staršev o sodelovanju doma s šolo pri verskonravni vzgoji otrok. Sledila je poklonitev otrok božjemu Detetu. Zaključila je slavnost zopetna vprizoritvena slika „Popotnik k Mariji.“ Tudi od te prireditve je dobila blagajna šolske kuhinje lep znesek 72 K. Izrečeno še bode odkrito priznanje cerkvenemu pevskemu zboru za hvalevredno sodelovanje pod vodstvom č. g. župnika! Vsem dobrotnikom naše šolske kuhinje bodi božji prijatelj otrok bogat plačnik!

Razvanje pri Hočah. Po sedemmesečnem trdapolnem bolehanju je dne 4. januarja zatisnila svoje trudne oči vrla gospodinja Kmetič Jožefa. Da je bila pri ljudeh priljubljena, pokazal je pogreb, ki je bil dobro obiskan. Ljuba mati, spavaj v hladnem grobu mirno in odpočij se od svojega trpljenja! Večni mir ji naj svetli!

Slivnica pri Mariboru. Dne 8. januarja, ob 7. uri zjutraj, je vsled bolezni katero si je nakopal na bojišču, v 36. letu svoje starosti umrl drag. stražmojster Franc Lesjak. Rajni je bil po poklicu uslužbenec na davkariji v Gornjemgradu. Celih 14 mesecev se je hrabro bojeval za cesarja in domovino. Ko je bil dolgo časa bolan si je srčno želel priti o Božiču domov. Njegova želja se mu je sicer izpolnila, toda vrnil se ni več na bojne poljane, ampak se preselil iz te tužne doline gromenja topov in rožljanja sabelj v kraj, kjer ni sovraštva in bojov. Njegove telesne ostanke smo izročili v sredo, dne 10. t. m., ob 3. uri popoldne, materi zemlji. Rajni je bil blagega in miroljubnega značaja. Kako je bil priljubljen, izpričuje najbolj njegov pogreb, katerega se je od blizu in daleč udeležilo veliko število ljudstva in vojakov. Rajni zapuščal mlado ženo in otroka, ki sta izgubila skrbnega in ljubečega moža, oziroma očeta. Dragi France, na svidenje nad zvezdami!

Sv. Peter pri Radgoni. Tukaj je umrl na Sv. noč Jakob Stefanec, p. d. Cinkec, v 87. letu svoje starosti. Bil je prejšnje čase tukaj daleč okrog znan kot izdelovatelj opeke. N. p. v m.!

Sv. Križ pri Ljutomeru. V letu 1916 je imela naša župnija 332 udov družbe sv. Mohorja. Pri razdelitvi družbenih knjig so Mohorjani darovali za dijaško kuhinjo 112 K. K tem darom je še pridjal naš vrli rojak poročnik g. Andrej Klemenčič 10 K. Ta skupna svota 122 K se je poslala dijaškim kuhinjam v Mariboru 72 K in v Celju 50 K. Bog povrni vsem darovalcem!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Nepričakovano naglo se je za vselej poslovila iz te solzne doline blaga mati Marija Slavič iz Ključarovec. Dasi je dolgo bolehal na nadohi, vendar še ni nikdo mislil, da je njena smrt tako blizu. Komaj 56 let stara, je zapustila žalujčega moža, ki so ga otroci sedaj prvokrat videli jokati, in osmero otrok, od katerih sta oskrbljena samo eden sin in ena hčer. Izmed tretih sinovčakov sta dva prihitela k mrtvi materi, tretjemu to ni bilo mogoče. Rajna se je odlikovala po svojem bogljubnem, vernem življenju ter bila usmiljenega srca do vsakogar. O tem vedo pripovedovati razni reveži, begunci in vojaštvo, ki je bilo svojčas nastanjeno v Ključarovec. Naj sedaj pri Bogu uživa plačilo za svoja dobra dela! Občesposlovani družini Slavičevi pa izrekamo iskreno sožalje!

Ljutomer. Bralno društvo za ljutomersko okolico ima v nedeljo, dne 21. jan., popoldne po večernicah, svoj občni zbor. Pridite!

Ptujška okolica. Tudi od nas prihaja več žalostnih novic, kakor veselih. Pokopali smo vzorno krščansko mater in gospodinjjo Lizo Šamperl iz Spuhlie, taščo našega državnega poslanca g. M. Brenčiča. Spremili smo k zadnjemu počitku vrllega Marijinega družbenika Franca Repič iz Velovlaka v 17. letu svoje dobe. Hitro za njim pa v 33. letu vobče priljubljenega mladeniča Janeza Ribič iz Grajene, ki je bil po lepem življenju in potprežljivem prenašanju svoje bolezni vsem mil kakor krotko jagnje. Na svidenje nad zvezdami!

Sv. Jurij ob jaz. zel. Tukajšne »Katoliško bralno društvo« uprizaro v nedeljo, dne 21. prosinca 1917 popoldne ob 1/4. uri v dvorani »Katoliškega doma« igro s petjem v 4 dejanjih »Fabiola in Neza«. Četri ure pred prestavo se vrši na istem mestu občni zbor bralnega društva. Ker je večidel čistega dobička namenjen v dobro delne vojne namene, ste domačini in sosede prijazno vabljeni k udeležbi!

Celje. Mestni magistrat razglaš, da morajo vsi lastniki psov naznaniti svoje pse najdalje do 15. februarja t. l. pri mestni policiji. Izvzeti so psi, ki še niso stari 4 mesece. Davek za pse bo znašal za leto 1917 15 K, za pse na verigi pa 10 K, za pse tujih oseb se bodo izdajale posebne znamke, veljavne za 3 mesece, katere bodo stale 4 K. Pasje znamke se bodo dobivale od 15. januarja do 15. februarja pri mestni blagajni. Zoper tozadevne prestopke je določena denarna globa od 2 do 20 K.

Gomilsko. Ko se je poslavljalo staro leto od nas, je zatisnil za vedno svoje trudne oči naš dolgoletni cerkveni ključar, posestnik Jožef Rančigač. Ganljivo je bilo gledati, ko so odnesli skrbnega, sivolasnega gospodarja od domače hiše. Na zadnji poti ga je spremljalo osem gospodov duhovnikov pod vodstvom preč. braslovškega g. dekana in nebroj ljudstva. N. p. v m.!

Trbovlje. Gledališka predstava „Lumpacij Vagabund“, ki jo je priredil telovadni odsek Orel v Trbovljah na Silvestrovo nedeljo, se na splošno željo občinstva ter radi pomanjkanja prostora ponovi v nedeljo, dne 21. t. m., ob 3. uri popoldne, v prostorih Društvenega doma.

Dobova. V preteklem letu je bilo rojenih le 44 otrok, mrličev je bilo ravno toliko, poročenih samo 6 parov. Tudi posledice vojske v župniji, katere šteje 2500 ljudi.

Listnica uredništva.

A. K. Dolenc juhe: Na Vaše vprašanje je težko dati pravilnega odgovora. Najbolje, da uprizaro nove presnje in jo vpočitje po občini en ekrajno glavarstvo. — Marija Gradec: Priznajte se na e. k. ekrajno glavarstvo in se niti ne pomaga, pišite e. k. namestniku v Gornjem. — Občina Ločič: V Vaši zadevi je težko prave svetovati, če ne vem, kak je pravzaprav položaj Najbolje bi, da sestavite pri občini zapisnik, da ste do vse zve oddali, kar vam je bilo predpisano in da znate, da se vam še ved odvzame namizne dovolj zveza za se in svoje delo ca. Sveda morate celo zadevo namizne popisati, da ne bo kak pometa. — Mladenci iz Rožne doline in Brežice: Če pri bimo Vaš dopis, bi bila tam velika bela bes. Prosimo, pišite vse kaj drugaga. — Miha Zalokar: Tudi mi pravimo da so mladenke karne nečaj, če so je odvčito hito zink že rokavizalo, nepotrebne, a eblast prvi, da je ostanejo mlinske karne tuaj v bodeče v veljavi. O tem smo misli že v zadnjem „Gospodarju.“ — Jarkloster Prič: Zba sledo sladkorja pošljite na e. k. glavarstvo in ob enem tudi na e. k. namestnika. — Podvrb, Serviza: Prosimo uprizaro ostati po Vaši občini za e. k. ekrajno glavarstvo in ako vam niti ne pomaga, napravte nove rošaje na pomočni odbor pri e. k. ekrajni sodnici. Puderjajte večkrat kaj je z rešitvijo prošnje. — Sv. Jakob v Slov. gor.: O svrti tega mladenčca smo že poročali mesec decembra. Marija Snežna, St. Ilj v Slov. gor. in Staritzg prihodje.

MALA NAZNAVILA.

Vsled smrti se odda služba organista in garkvavika pri Sv. Beudiku v Slov. gor. Nastop ob Svednici Oglasit se je pri župnem uradu stotom. 36

Lopo posestvo na predej, meri čez 7 oralov v dobrem stanu. Naslov v upravnistvu pod „Posestvo“ štav. 35

Iste se lepa gorica z novim nasedom. Naslov: Jägerhof, Spiel feld 34

Kostanjev les kaže in hlede, frako vagon za leden kupi po najvišji cenai Karel Cimpe šek, trgovca v Bevalci ob Savi. 39

Zaga in mlin v debee prometnem kraju se odda p d v godnini pogoji v najem. Dstienk ima snovajv in hleve za razpolago, kakor tudi zemlje. Nastop po dogovoru. Reflekanje naj se obrraje do upravnistva Slov. Gospodarja pod šifro „Zadevojan št. 37.“

Konjak. Pri slabosti vsled starosti in težavah v želodcu je konjak odlična (deset let) iz stavega v na že več stletij znaa ket najboljšo sr d tvo na dolgo šiviljenje in ojađenje. Potilje se se steklenice, ki vsebujejo 4 pollitre 12 let starega konjaka franko za 40 kron. Sletnega konjaka, čudnosedro upovajõe sredstvo za vdigjenje pri trigajv v člankih 4 pollitre steklesice 31 K. Prodaje se tudi vino od 56 litrov naprej. Bili ržinji in reči burendec liter po 3 K 60 v. Benedikt Herli, veleposesnik, grad Gube pri Konecih, Štajersko. 1 Klear.

Mladenka v 18 leti želi vstopiti v kako trgovino v deželni pri deliki ket neneka. Naslov: Neža Horvat, Videm ob Savi. 43

Penudba. Imam štiri plameno-junčke na prodaj po 1/2 leta stare. Vsi skupaj tehtajo 1600 kg. Kupce naj se obrne na Jozfa Prešera, kmetu Gl boko, p. St. denice pri Poljčanah. 45

20 letna satakarica; dobra šivilja, razurna pr. vsakem drugem delu vzame tudi gostilno na račun. Cenj. ponudbe do 1. svečana na Draga Majer, Cerkveni trg št. 4, Celje. 48

Dekle-šivilja šče rimerne službe, vajena vsega hitnega dela, ima veselje do trgovine. Naslov: Ana Filipič, Sovjak št. 119, Sv. Jurij ob Savi. 44

Dam takoj v nojem posestvo, na katerem se lahko redi 8 krave in ima tudi lahko gostilno. Prodnost ima lovec ni voznik izve se natančno pri Jožef Druškoviču v Silevjem Gradcu. 49

Zlat ščipalnik se je našel v Mariboru. Kdor ga je izgubil naj se ogasi v upravnistvu Slov. Gospodarja. 47

M. čen in priden pekovski učeneo se sprejme takoj pri g. Kotnik pekarni. Maribor Tegethoffova ul. St. Taki ki so se že učili ima o prednost. 50

Hišnik brez otrok se takoj sprejme. Vpraša se Maribor Bismarkeceta 16. I. nadstropje vrata 5. 31

Studenčna sesalka s popolno pripravo, 24 m dolge mecasne cavi, in studenčna omaro, so samnja za voz sena, slame ali dva vozova telje. Pojavila se v mestni kuhinji ke podružnice Maribor, Škerjeva cesta št. 8. 52

Priča vinarstva ehitelj ali najemnik (steriji) se sprejme proti p. b. emu pla ilu. Vpraša se Maribor; Štefca ulica št. 1. II. nadstropje. 22

Dvornadstropna hiša zvezana že drugo peslojpe, zvezsida za pekarijo. Ped z paro na postavi a glavarstvom dovoljanjem. Na prav dobrem prostoru, tudi na dan do 300 hlebov tujeje kruha. Stanovalec plačajo na leto 4500 kron. Sa pod lahkim pogoji za 60.000 kron prodaj. Vpraša in v Konarvtrazne 53, Maribor. 657

Posestnik v Gerici, p Oplotnici, Sorjak Karel, sprejme 5-10 letnega dečka-sirota brez starikov, predvsem slovenskega-goriškega-begunca, popobnoma za svojega in ga hoče posoma viti. Priglasit naj se obrraje na gornji naslov. 27

Na praznik sv. Treh Kraljev nju-traj se je na putu iz Volkegartenhisee v stolice v Mariboru zgnbil lep rožni venec (Parlament) v rjavi usjati šatnji. Najatelj dobi 5 K nagrade. Oddati je v upravnistvu Slov. Gosp. 24

Vinčar s 4 delavskimi močmi se na dobri vinčarji bitu Kanišce takoj sprejme. Imeti mora tri krave z novim mlekom. Vpraša-se Tegethoffova ulica 53, Maribor. 25

Sprejme se priden in trezen vinčar pod dobrimi pogoji Vinograd leži pri Sv. Barbari pod Mariborom. Polveduje se naj pri posestniku M. Voglar, Mozarova cesta 28, v Mariboru. 23

Posestvo na prodaj. Hiša, gospodarska poslopja, 15 oralov zemljišča t. a. 1/2 orala novega vinograda, 8 oralov gozda, drugo njeve in travnik s sadnim drevjem. Cena 10.000 K. Več pove J. Hignman, sadničitelj, Sv. Duh-Loče pri Poljčanah. 26

Lepa vila, enonadstropna, s velikim vrtom v Kanifa-predmestju (Ptuj), poleg koledvora, parketa, davkaprostu, se po ceni prodaj. Vpraša se pod A Seb, Maribor, Kaiserfeld ulica 19, vrata št. 2. 39

Kazenski brez otrok ali kaka samostojna oseba se sprejme kot hišnik. Vpraša se v gostilni „pri medvedu“, Maljska cesta št. 8, Maribor.

Deklica stara 16 let, želi stopiti v kako trgovino kot nčenka. Vajena je tudi domačega dela. Naslov: Jozf Vokac, Šotaričeva ulica št. 18, Studenci pri Mariboru.

Posestvo se da v najem, brez šivilje in gospodarske orodja. Hiša in gospodarsko poslopje je zdano in prostoro. Njive, travniki, sadonosnik, gozdni so v lepem stanu. Redi se lahko en par vprežne šivilje, štiri krave, osem do deset svinj. Natančneji pogoji se zveže pri Bolfauku Pušlavec, župan občine Hermanec p. Sv. Miklavž pri Ormožu. 31

Nov Singerjev šivalni stroj se prodaj. Maribor, Edmund Sehmilova ulica 3 (Weingartl) 58

Kdo kaj ve? Pogreša se Fibo Palčić ki je slukil pri e. in ar. trenski diviziji vojna pošta št. 126. Od mesca junija 1916 ni več nobenega glasn (d njrje) Kdor kaj ve od njega, naj p. ve ali piše Terenzi Palčić, Vičanci, v Velika Nedoljša, (Štajersko). 52

Letniška številka.

Trst, dne 10. januarja 1917: 9 14 34 49 46
 Dunaj, dne 13. januarja 1916: 77 4 62 68 28

MALA NAZNANILA.

Ena beseda stane 6 vinarjev, pettivrsta 18 via. Mrtvaška oznanila in
 shvale vsaka pettivrsta 24 v. Izjave in Poslano 36 vinarjev. Za več-
 razno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predpla-
 silu. Zednji čas za sprejemanje inseratov torek opoldne.

Hiša v mariborski okolici se proda.
 V hiši je klet, v pritličju 1 soba
 in kuhinja, v I. nadstropju tudi
 1 soba in kuhinja. Vrt, vinska
 brajda. Lega brez prahu. Zelo pri-
 priprava na pensioniste. Cena
 12.000 K. Vpraš. se: V Krčevini
 pri Mariboru št. 142. 3

Kobila,

broja, 9 let stara 16 postvi visoka,
 za vsako delo sposobna in dvoje
 žrebeli, ena žrebelček in ena žrebelčka,
 po 7 mesecov stara, se skupno za
 1600 K prodajo. Da se potreba
 pasiva se piše na „Priložnostni
 list“ 6 K pošta Ljutomer. 6

Mož!

Samce, 40 let star, poštenega
 in tromege značaja, sloven-
 skega in nemškega jezika
 zmožna v govoru in pisavi,
 želi stopiti v službo za go-
 spodarskega vodnika, v gostil-
 no, trgovino, na graščinsko
 posestvo ali drugo vedje pod-
 jetje, kjer ni gospoda. Zmo-
 žen je tudi knjigovodstva.
 Vstop takoj. Naslov pove
 upravištvu Slov. gosp. pod
 šifro „Gospodar št. 2.“

Kože

nakupujem po najvišjih dne-
 vni omah od kun, dihurjev,
 podlasic, lisic, zajcev, ovce
 in smi itd.
 Oveče volno prevzemam za
 central za volno c. kr. pol
 jedelskega ministrstva K.
 Granitz, Maribor Gosposka
 ulica 7. 8

Organist, neoženjen, sedaj vojaški
 na popoldne oprostjen, želi službo
 takoj, tudi začasno nastopiti. Spr-
 čevala na razpolago. Naslov pri
 upravištvu tega lista pod „Orga-
 nist 826.“

Krojaškega pomočnika takoj spr-
 je me stalno na delo. Ivan Partlič,
 krojaški mojster, Studenci pri Ma-
 riboru, Okrajna cesta 5. 26

Vpokojevi oskrbnik želi vstopiti
 v službo. Razume se na vinograd-
 niško in poljsko delo; tudi pri ka-
 povanju vina. Najljubše bi mu bilo,
 kjer si gospodarja, da bi pomagal
 pri gospodarstvu. Star čez 60 let,
 vsajšine prost. Naslov pri upra-
 vištvu lista pod „Oskrbnik št. 7.“

Zanesljivega, tromege, hlapca, ki
 bi vozil tudi kruh proti dobri plači
 in hrani sprejme takoj Janez Böhm,
 mlinar in pek v Framu (Fraunheim)
 pri Mariboru. 9

IKAVA!

50% cenejša:

Ameriška gospodarska kava, vis-
 koaromatična, izdatna in varčna,
 5 kg za poskušanje v vrečici, s
 potrebnim sladkorjem vred samo
 28 K po poštnem povzetju pošilja
 A. Sagira, razpošiljalnica kave
 Salanta 498, (Ogrska). 520

Stolpne

(turnske) ure napravi in poprav-
 lja Josonek Martin, Šmarje pri
 Jelšah. 807

!! Kože !!

Th. Braun, Koroška cesta 13 v
 Mariboru plača po najboljši ceni
 svinjsko, ovčje, srnske, zajčje, li-
 stje, dihurjeve in druge kože. 808

Nevozdana, vili podobna hiša

z vrhom in vodovodom, nese na
 mesec 100 K, se proda ali za-
 menja za posestvo v mariborski
 okolici. Naslov v upravištvu pod
 „Hiša št. 784“

Vojaške ure napestnice

mikaste ali iz jekla K 10—
 14— in 18 K, s radium svit-
 lobne plošče K 14— 15— 22—
 s la kelesjem K 24— 50—
 s radium svitlobne ploščo K 28—
 32—, 36—, s preciziranim ke-
 lesjem K 60—, srebrna ura s
 natagljivo zapestitvo K 26—,
 30—, zlata ura s natagljivo
 zapestitvo K 90—, 100—, 3 let-
 no jamstvo. Zamanjava dovo-
 ljena, ali pa dekar nazaj. Po-
 šilja se proti povzetju; na be-
 žiljice proti prejšnjemu nakazilu
 denarja polag 50 v za poštno.

Prva tovarna ur
Ivan Konrad,

s. i. k. dvorni delavatelj v Brčku
 809 na Celkan. 2 D

Pošta slovenski

: mladenič-invalid :

želi kake primerne službe boditi
 kot sluga v kakih pisarni, ali os-
 krbnik na posestvu. Ker ima po-
 škodovano samo levo roko, lahko
 opravi večino vsa lažja dela.
 Razume se dobro na kmetijsko
 gospodarstvo. Vstopi lahko takoj.
 Ponudbe na upravn. Sl. Gospodarja
 pod „Invalid“ 778

Krojaški učence

se sprejme pri Franc Zverlin,
 Tegethoff-ova ulica št. 28. Ma-
 ribor. 778

Proda se po ceni enonadstropna
 hiša z gospodarskim poslopjem
 v trgu, z lepim posestvom, 5 njiv,
 8 travniki in gozd. V hiši je bila
 poprej dobro ideoča trgovina iz
 pekarija. Proda se z vso pripravo.
 Več se izve pri g. Ivan Bauma,
 posestnik v trgu Studence pri
 Poljčanah. 19

Sprejem učenca, kateri bi imel
 veselje do kolarske obrti. Franc
 Vargason, Osva pri Ljutomeru. 28

2 kevaška učenca takoj sprejme
 Anton Ferencik, vozovni in pod-
 kovni kovač v Brežicah ob Savi
 št. 115. 827

Jako dober mlin na stalni vodi
 (ki nikdar ne samrta in je v sni-
 ne zmanjka) se proda, sniroma da
 v najem Jurij Skraščak, Breg pri
 Ptuju. 829

Lepo posestvo se proda, pripravno
 za pensionista. Hram s 5 sobami,
 1 kuhinja, velika klet, veranda,
 drvarnica, studenec z dobro vodo,
 lep velik vrt na zelenjavo in s
 sadnim drevjem ter travjem, par
 miant od cerkve, šole in pešče v
 Hočah pri Mariboru. Cena 8500 K.
 Več se izve pri Jožefu Štarn v
 Novim pri Mariboru, Spodaja
 Radvajaska cesta št. 25. 11

Kdor rabi kmetijske delce za kmet-
 sko in gospodarsko delo na Slov.
 Štajerskem, naj piše na mej naslov:
 Ivan Mermolja, Tacca, pešta št.
 Vid nad Ljubljano. 789

Sprejme se učence s primerno
 šolske izobrazbe in poštno hiše
 v trgovine s mešanim blagom, pri
 M. Oset, Muta ob koroški šoli.
 (Štajerska). 806

Kdor ima posestva za v najem,
 ali rabi poštno bagunske družine,
 naj se obrne na A. Psagos, Za-
 mostec 16 p. Sodražica, Kranjako.
 802

Iščo se viničarja; bližje se poišče
 pri upravištvu pod št. 808.

Vsake mašine rasnih vres kupi
 veletrgovina Antona Kelena v Cel-
 ju. 832

Lepa žrebica je na prodaj pri Sv.
 Miklavžu hiš št. 29 pri Mari-
 boru. 830

Vsake mašine drv (in lesa) tr-
 dih in mekih na metro kakor
 tudi bruna iz drug las za žagan-
 je kupi od vsake železniške pos-
 taje: Kari Westak, Maribor, Te-
 gethoff-ova ul. 19. 785

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška
 ulica št. 5.
 Papirna prodajalna g. Pristernik, Teget-
 hoff-ova ulica.
 Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.
 Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
 v Gosposki ul. (nasproti hotelu
 nadvojvoda Ivan).
 Trafika v Grajski ulici.
 g. Coretti, Grajski trg 7.
 v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žilko,
 blizu glavnega kolodvora).
 Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,
 Žilko, Melje.
 Trgovina g. Korenta, Klostergasse (ba-
 raka.)
 Trafika na Tržaški cesti (nasproti mag-
 dalenski cerkvi).
 Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
 Trafika v Narodnem Domu.
 Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajnceri, Velikovaška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobie pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Go nja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.
 Franca Korošec.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinke Brundula.

Št. Ili v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob Juž. žel.:

Trgovina g. Janke Artmana.

Kozje:

Trgovina gospoda Druskoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljic.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrsič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko.)

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Stari trg pri Slov. Gradu:

Gosp. Ignac Uršič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Verželj:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojsnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 6 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 1-50 K. Naročnina se najlažje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravištvu „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za „Stražo“ znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta K 2-50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravištvu lista „Straža“, Maribor.**

Kdor še n. naročen na „Slov. Gospodar“ in „Stražo“, naj to takoj stori. Oba lista pri-
 našata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne
 odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču
 vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v „Slov. Gosp.“ in „Straži“.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4%.

Za nalaganje denarja po pošti so na razpola gospo-
ložnice c. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465.
Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo
pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in dru-
go zemljeknjižno izpeljavo izvršuje posojil-
nica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12 ure dopoldne.

15

„Hotel Beli vol“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.

Mleko

Kupujem po najvišjih cenah vsako množino. Posodo
za prevažanje mleka sam preskrbim. Mesta za zbi-
ranje mleka uredim na lastne stroške in v vsaki
okoliščini. Cenj. ponudbe in dopise sprejema Adolf
Bernhard, I. Mariborska mlekarina Maribor, Ko-
roška ulica 10.

Kadno zelje in repo

kupuje M. Berdajs, Maribor.

Kislo zelje, belo repo,

kupuje trgovina Poš.,
Maribor, Koroška cesta 20.

U VII 1246/16-18.

V imenu Njegovega cesarja!

Obtoženi Franz Wrus, rojen leta 1855 na Pesniškem bregu r. k.
oženjen posestnik in trgovec z mešanim blagom v Gornji Sv. Kungoti
je kriv, da se je v Gornji Sv. Kungoti kot trgovec z mešanim bla-
gom, torej kot obrtnik, ki se peča z občno prodajo k vsakdanji, po-
trebščinam spadajočega blaga 1. kmalu po 12. aprilu 1916 branil iz-
ročiti Julijani Tomitsch sladkor, 2. dne 9. junija 1916 branil izročiti
Ivani Schieker moko, da je s tem da je zahteval 1. 12. aprila 1916
od Julijane Tomitsch za 1 kg krušne moke 70 v, 2. 12. julija 1916
od Julijane Hamez za 1 l petroleja 64 v, 3. 16. julija 1916 od Lor-
renca Kohl za 1 kg kuharske moke 80 v in 4. 16. julija 1916 od Ma-
rije Flakus za 1 kg krušne moke 58 v, v izkoriščanju od vojske pov-
zrošenih izvanrednih razmer zahteval za neobhodno potrebna živila
osiroma reči očitno previsoke cene. On je stem zakrivil k. I. pre-
stopke navajanja cen po § 14 ces. odredbe od 7. julija 1915 drž. zak.
št. 228 in se zaradi tega v smislu zadnjevedenega postavnega do-
ločila in § 267 k. z. kaznuje na en teden zapora in na tri-
sto (300) kron denarne globe in za slučaj neiztrljivosti na
daljnih 90 dni zapora in v smislu § 329 k. p. r. v povračilo stroškov
kazenskega postopanja. Ob enem se po § 19 naredene cesarske od-
redbe odredi, da se ima ta razsodba brez razlogov objaviti na stroške
obtoženca v listnikih „Marburger Zeitung“ in „Slovenski Gospodar“
kakor tudi pribiti v občini Gornja Sv. Kungota v občini v vpogled.
C. kr. okrajna sodnja v Mariboru, odd. VII.,
dne 11. decembra 1916.

Dr. Oswatich I. r.

Cement

prodaje Zadruga v Račah.

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je 1 K. O dobrem učinko-
vanju teh kapljic imam mnogo priznanih in po-
hvalnih pisem. F. Prull, mestna lekarna „pri
c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Zahvala.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem o-
grepčial, da res pomagajo, vam iskram lepo hvalo ter priporočam
to zdravilo vsem svinjerejem. Presim, pošljite mi spat svizjakih kap-
ljic za rdečico in sicer hitro kakor morete 6 steklenic. 8 pozdravov
Ivan Škorjanc.

Srednja vas, dne 6. avgusta 1914.

Nobenega zobobola več.

Nobenih neč brez spanja. Sredstvo „Fides“ zmanj-
šuje bol pri vrtlih zobovih, kakor tudi pri najbolj
trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer so že vsa
druga sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje
denar nazaj. Cena E 1.50, 3 škatljice K 4.— Nobenega kamusa
na zobovih več! Sreznobelo zobovje se doseže s sredstvom „Elta zobni
Fluid.“ Takojšnji uspeh. Cena 2 K; 3 steklenice K 5. Kamony, Košice
(Kaschau), I. Postfach 12/Z 20, Ogrsko. 2 H. Sch

Kupim vsako množino

kostanjevega, orehovega, čres- njevega in hruškovega lesa.

Plačam po najboljši ceni. Josip Zajčnik, trgo-
vec, pošta Št. Jernej pri Lačah.

17

Najcenejše namizno olje iz islandskega mahu,

si na najpriprostejši način in brez nadaljnih stroškov in
pridatkov napraviš, če si kupiš

Caraghee - morski islandski mah:
zavitek za napravo 1 litra namiznega olja velja K 1.—;
zavitek iste količine prvovrstnega, garantirano iz-
branega Caraghee-mahu za 1 liter olja K 1.30; zavit-
ek za 2 litra olja iste najfinejše kakovosti K 2.40.

Za različne salate (zeljaste, krompir, ore, fižolove, mesne itd.)
je to olje okusnejše od drugega jedilnega olja in zato v porabi že
skoro v vseh restavracijah in hotelih. Isto ima blagodejen vpliv na
človeški organizem, ker pospešuje prebavljanje in se zato uporablja
mnogo v zdravilstvu.

Pri poštnih naročilih naj doda naročnik še 20 vin. za manjši,
ozir. 30 vin. za večji zavitek in pošlje denar v naprej; jamči se
samo za rekomandirano pošiljatev; kadar to želi, naj doda še na
daljnih 25 vin.

Poštna naročila in denarne pošiljave naj se pošiljajo na naslov:
IVAN DEŽMAN, Ljubljana, Kopljarjeva ul. 6.;

Trgovci dobijo na zahtevano reklamno tablo in precejšen popust.

Svinjske kože

kupuje vsako množino vedno po višjih
cenah nego prekupci. Kože se tudi
sprejemajo v delo. Tovarna za usnje

Herman Berg,

Maribor, Usnjarska ulica
(Lederergasse) št. 8

ob Dravi, blizu novega državnega
mostu.

41

Zahvala.

O prihiti smrti mojega ljubega in
blagega brata

Mihaela Kumer,

ki je umrl na bojišču, mi je došlo to
liko sožalnih izjav, da se ne morem
vsakemu posebej zahvaliti. Zato se tem
potom vsem iskreno zahvaljujem s proš-
njo, da mojega ljubega rajnega brata
ohranite v spominu in molitvi.

Prihova, dne 14. jan. 1917.

Karol Kumer,
šupak.

48

Vsako množino vpreč

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Stare cape in cunjje

kupuje po visokih cenah, vsako množino, Janko
Artman, Št. Jur ob juž. železnici.

754

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.
Darujte zanj vse zgodovinsko važne
predmete, osobito vojne spomine.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru

r. z. z. n. z.

obrestuje od 1. januarja 1917 naprej do
preklica

navadne hranilne vloge po 4%,

vloge proti trimesečni odpovedi pa po 4¹/₄%.

Maribor, 27. novembra 1916.

768

Načelstvo.

Zahvala.

Zalutjočim srcem naznanjamo, da
so nam naš ljubljani oče, dragi mož,
stari oče, stric, brat

Vinko Bauman,

posestnik v Malni

v starosti 65 let, dne 6. januarja 1917
mirno v Gospodu zaspali. Najsrčnejša
hvala domačim č. g. duhovnikom, zlasti
č. g. župniku za tolažilne besede v bo-
lezni. Pred vsem č. g. župniku I. Kapler
od Sv. Jakoba v Slov. gor. za voevstvo
pogreba, nadalje č. g. V. Lorenčiču iz Oz-
balta, č. g. kaplanu V. Kraner iz Št. Petra
pri Radgoni, vsem pevcem za prekrasno
petje doma in na grobu, ter vsem sorod-
nikom in znancem, ki so se udeležili po-
greba. Najlepša hvala!

Sv. Jurij v Slov. gor., dne 10. januarja 1917.

40

Zalutjoči ostali.